

ΕΤΟΣ Γ' ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 78.

Εν Ἀθήναις, τῇ 16 Δεκεμβρίου 1867.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἱστορία τῶν μηνῶν. — Βιογραφία Μιλτων. — Διήγημα. Κλαυδίου ἑ Λακιδίου. — Ουσιροκρίτης. — Ποίησις. — Τὸ Φροῦριον τοῦ Καρρέου (Συνέχεια καὶ τέλος). — Μῦθος.

ἹΣΤΟΡΙΑ ΤῶΝ ΜΗΝῶΝ.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ.

Ὁ τελευταῖος μῆν.

Λατινιστὶ December ἐκ τοῦ decem = δέκα, διότι ὁ μῆν οὗτος ἔρχεται δέκατος εἰς τὴν σειράν κατὰ τὸν δεκαμηνον ἐνιαυτὸν τοῦ Ῥωμύλου. Παρὰ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις ἐκαλεῖτο Ποσειδεῖον, κυρίως ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου μέχρι 15 Ἰανουαρίου, διότι φαίνεται κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἔβλεπον εἰς τὴν τρικυμιῶσαν θάλασσαν τὸ ἀπαίσιον κράτος τοῦ θεοῦ τῆς Ποσειδῶνος.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς καὶ τοῖς νεωτέροις, κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐτελοῦντο αἱ πλείστα τῶν ἐορτῶν, μάλιστα δὲ τὰ Κρόνεια κατὰ τὴν 17 ἡμέραν, ἐορτὴ ὁμοία τῆς σήμερον Ἀποκρέω. Διὰ τὸν λόγον δ' ὅτι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ὁ ἥλιος εἰσέρχόμενος εἰς τὸν Λιγόκερω προσανατέλλει μᾶλλον ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν, τὰ παλαιὰ καὶ τὰ νεώτερα περίπου ἔθνη

τὴν 25 τοῦ Δεκεμβρίου ἐώρταζον εἰς τιμὴν τοῦ Ἡλίου. Οὕτως οἱ Πέρσαι ἐώρταζον τὴν γέννησιν τοῦ Μίθρα, οἱ Αἰγύπτιοι τοῦ Ὄσιριδος. Οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν τὴν ἡμέραν αὐτὴν τριέσπερον, διότι κατ' αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Ἡρακλῆς, οἱ Ῥωμαῖοι ἀφιέρουν αὐτὴν εἰς τὸν ἀήττητον Ἥλιον, οἱ δὲ ἀρκτοῦροι λαοὶ τὴν ἐκάλουν μητέρα τῶν Νυκτῶν, καὶ τὴν ἐώρταζον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰνὸλ, ὅπερ σημαίνει ἐπάνοδον. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία ἀφιέρωσε τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ, ἡ. λίου δεκαεοσύνης.

Τίς ἐν τούτοις ποτὲ ἐσκέφθη ὅτι ἡμέρα δὲν παρέρχεται χωρὶς μιᾶς ἐορτῆς ἐνὸς Ἁγίου καὶ πολλάκις πολλῶν, ὅτι ὅλος ὁ ἐνιαυτὸς εἶναι Στοὰ Ποικίλη ἁγίων, ὁσίων, μαρτύρων, προφητῶν, ἀποστόλων, ὁμολογητῶν, ἀναχωρητῶν, θαυματουργῶν, καὶ λοιπῶν συνάξεων, συλλήψεων καὶ γενεθλίων; Ἐντεῦθεν ὅμως ἐκ τῆς λησμοσύνης τῶσων ἁγίων ἐγεννήθη καὶ ἡ βαθεῖα καὶ πικροτάτη ἀλήθεια ὅτι: φτωχὸς ἅγιος λειτουργεῖ δὲν ἔχει. Τίς δηλονότι ἐνθιμήθη ὅτι τὴν 1 Δεκεμβρίου εἴχομεν τοῦ

προφήτου Ναούμ, και την 2 του προφήτου Αββακούμ; Μόνος ο εθνικός ποιητής της νεωτέρας Ελλάδος, εμπνευσθείς φαίνεται εκ του ομοιοκαταλήκτου και ομοιοτίτλου των δύο τούτων αγίων έγραψε το περιφανές δίστιχον εκείνο:

Όταν ο Θεός θελήσῃ κι' ο προφήτης Αββακούμ
Γίνονται τὰ δύο ένα έκου και εν εύρεθούν...

Τὸ ἀληθές είναι· ότι, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς προφήτας, είναι ἀνομοιοκατάληκτοι οἱ δύο οὗτοι καταληκτικοὶ στίχοι, ἀλλ' ἡ καλαισθησία τοῦ Ἐξαρχοπούλου, φερόμενη τὸ μὲν ἀπὸ πνεῦμα πρωτοτυπίας, τὸ δὲ διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸ ομοιοῖχον τῶν παρμῶν δὲν ἔγραψεν ὡς πολλοὶ τῶν νεωτέρων.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ μὲν Δεκέμβριος, ὁ προφήτης Αββακούμ, καὶ τὸ δίστιχον τοῦ Ἐξαρχοπούλου, ἔχουσι βαθυτέραν σχέσηιν, καὶ δὲν ἐγράφησαν οἱ δύο στίχοι ἐκείνοι ἀπο σκοποῦ καὶ νοός. Τίς θὰ εἴπῃ ὅτι ὁ Φάουστ τοῦ Γκαίτε είναι φαντασιώδης σκιαμαχία, διότι είναι ἀκατάληκτος; Ἐὰν δὲν βλέπετε τὸν Θεόν, μὴ ἀρνήσθε αὐτόν· ἰδοὺ τεκμήριον, ὁ ἥλιος. Ἐὰν δὲν ἐννοήτε τὸν ποιητὴν, ἴδατε τὸν βουλευτὴν —Γορτυνίας— καὶ κλίνετε τὸ γόνυ.

Ἡμεῖς προχωροῦμεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ἐξαρχοπουλείου δίστιχου καὶ πρὶν ἀνατάμωμεν αὐτὸ ὡς ὁ Νεύτων τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας, ἀνεγείρομεν τὰς ἀναξυρίδας —ὑποτίθεται ὅτι εἴμεθα Ἕλληνας ἀληθεῖς, φουστανελλοφόροι— καταβαίνομεν ἢ ἐμβαίνομεν εἰς τὸ ἀκάτιον τῆς μικρᾶς ἡμῶν κρίσεως καὶ ὄψαρευόμεν εἰς τὸν ποιητικώτατον ὠκεανὸν τὸ πρῶτον κογχύλιον·

Γίνονται τὰ δύο ένα...

Εἴμεθα χριστιανοί, τουτέστιν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὴν νοητὴν ράβδον τοῦ Κ. Μακράκη, καὶ μᾶς ἐνθυμίζει αὕτη ὅτι ὁ Ματθαῖος λέγει πρὸς: *Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν*... Δὲν ὑπάρχει τις ἄρα σχέσηιν μετὰ τοῦ δίστιχου; Ἡμεῖς ἐν πεφωτισμένῃ πεποιθῆσαι ἀποφαινόμεθα ὅτι ὁ Ἐξαρχοπούλος ἐκλεψε φανερὰ τὸ τοῦ Ματθαίου, ὡς Μετάξινός τις τὸν Οἰκονομικὸν πρόλογον, καὶ ὅπου ἐν τῇ συλλήψει τῆς κλοπῆς, ὡς εἰς τὸν Ἀμλέτον νέον δράμα παρίσταται, νῆα κογχυλιώδης λαμβάνει χώραν κλοπῆς.— Ἐντεῦθεν λοιπὸν λύεται τὸ ζήτημα ὅτι ὁ εθν-

κὸς ποιητὴς Δὲρ-Βαλλέρ αἰσθανόμενος τὰ ψύχη τοῦ Δεκεμβρίου, βλέπων τὴν ἑορτὴν τοῦ Αββακούμ καὶ ἀναμιμνησκόμενος τὴν ἐρωτικὴν του ἡλικίαν, ἐξέχυσε τὸν στεναγμὸν ἐκεῖνον:

Όταν ὁ Θεός θελήσῃ κι' ο προφήτης Αββακούμ
Γίνονται τὰ δύο ένα έκου και εν εύρεθούν!

Τοιαύτην τινὰ λύσιν προσεπικυροῦσιν οἱ ναῦται τῶν ἑλληνικῶν νήσων ἐπανερχόμενοι τὸν χειμῶνα, ὅπου καὶ ἂν εύρίσκωνται, εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς συζύγου των.

Ὁ τελευταῖος μὲν!

Ἀπὸ τοῦ ῥόδου τῆς ζωῆς κατέπεσεν ἐν πύλον, καὶ ἐμεινεν ἡ ἀκανθα ῥυτίς, ἀπὸ τῆς χεῖρός μας διήλθεν ἐν ρεύμα τοῦ χρόνου καὶ ἐκάμφθημεν ὀλίγον, ἀπὸ τοῦ στενοῦ οὐρανοῦ τοῦ βίου ἡμῶν, ἰδοὺ, ἐσβέσθη διάττων εἰς ἀστήρ! Παρέρχεται καὶ ὁ Δεκέμβριος καὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ἡμῶν, κατὰ τὰς παγκοσμίους στατιστικὰς, ἀπέθανον βεβαίως 32 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων. Ἐκάστην ἡμέραν δύνοντος τοῦ ἡλίου κατέδουον εἰς τὸν τάφον 88,000 ἀτόμων, καθ' ὥραν πλέον τῶν 3,600, ἀνὰ πᾶν λεπτόν 60 ἄνθρωποι, καὶ ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον ἐκλείπει ἀπὸ τῆς ζωῆς εἰς!

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΒΑΕΜΜΑ.

Περὶ τινεσ τράπεζαν συνωθοῦνται ἄνθρωποι ποικίλοι. Παιγνιόχαρτα συστρέφονται καὶ κροτοῦσι χρήματα. Σιωπηλαὶ αἱ φωναὶ καὶ κατηφῆ ὄλων τὰ πρόσωπα. Εἶναι ἡ νύξ τῆς 31 Δεκεμβρίου.

Μετ' ὀλίγον τὰ κηρία σβέννυνται μόνα των. Τινεσ ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων κείνται ἐπὶ τῆς τραπέζης βαρέως ὑπνοῦντες, μὲ συνεσφιγμένας πυγμάς, ἄλλοι ἐξέρχονται εἰς τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἰανουαρίου φιδροὶ καὶ μειδιῶντες. Ἐντεῦθεν ὁ ἐν Ρώμῃ Ἰανὸς εἶχε δύο πρόσωπα, τὸ μὲν κλαῖον, τὸ δὲ γελῶν.

Εἶθε καὶ ἡ κλαίουσα μέχρι τοῦδε διὰ τὰ κέρδη τῆς Βιβλιοθήκης, προσατενίστη γελῶσα τὴν πρῶτην τοῦ ἔτους 1868.

Ο ΜΙΛΤΩΝ

ΥΠΟ ΒΙΑΔΕΜΑΙΝ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 77).

Ἐσπευσε νὰ δημοσιεύσῃ πόνημά τι ἐπιγραφόμενον: *Μέσον ταχὺ καὶ εύκολον ἐγκαθεδρόσεως κοινωρίας ἐλευθέρως*. Εἶχε προετοιμάσει κατὰ τὴν αὐτὴν ἐννοίαν μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν στρατηγὸν Μόνκ· τέλος ἐνησχολεῖτο ἀκόμη εἰς τὴν κατάκρισιν τῶν καταχρήσεων τοῦ κλήρου. Ἀλλ' ἤδη ὁ νέος Ριχάρδος, ματαία σκιά τοῦ Κρόμβελ, εἶχεν ἐξαρνηθῆ, αἱ δὲ δημοκρατικαὶ παρρηδίαὶ αἱ δοκιμασθεῖσαι εἰς τὸ Οὐεστμίνστερ ὑπὸ τὴν προεσσίαν τοῦ στρατοῦ ἐπιπτον ἐνώπιον τῆς ποθουμένης ἐπανόδου τοῦ Καρόλου Β'.

Νέον Κοινοβούλιον εἶχεν ἀναγορεύσει τὸν βασιλέα καὶ ἀνεδέχετο αὐτορρητίως τὴν φροντίδα τῆς τιμωρίας τῶν ἀνθρώπων ὅσοι εἶχον διακριθῆ διὰ τῶν βιαιοπραγιῶν των καὶ τῆς πρὸς τὸν θρόνον κκοβουλίας των. Ἡ βραχεῖα διάρκεια τῆς ἐπικρατείας, προσεγγίζουσα μετὰ τῶν ὄλων τὰς σκενὰς τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου δράματος καὶ μὴ ἀφίσασα κανὲν ἀδίκημα νὰ λησμονηθῆ, ἀνέφλεγε ζωηρότερον ὄλα τὰ μίστη καὶ ὄλας τὰς ἐπιθυμίας τῆς τιμωρίας καὶ τῆς ἐκδικήσεως. Αἱ ὕβρεις αἱ τόσον μυστραὶ καὶ τόσον πρόσφατοι ἀκόμη τὰς ὁποίας ὁ Μίλτων εἶχεν ἐκφέρει κατὰ τῆς βασιλείας, ὁ ἐνθουσιασμός διὰ μίαν ἐλευθερίαν καταστάσαν αἰμοχαρῆ, οἱ δεσμοὶ του μετὰ τοῦ κόμματος τοῦ Κρόμβελ, ἡ ἀπολογία του ὑπὲρ τῆς βασιλοκτονίας, ἐφείλκυον ἐπάνω του τὰ βλέμματα τοῦ Κοινοβουλίου. Συνελήφθη τὴν 13 Σεπτεμβρίου κατὰ συνέπειαν ἐκτάκτου διαταγῆς τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Ἀλλ' ἐξάγεται ἐκ τῶν καταστίχων τοῦ δεσμοτηρίου ὅτι ἡ Βουλὴ τὸν ἀπεφυλάκισε μετὰ δύο μῆνας. Τὸ ταχὺ καὶ εύχάριστον πέρας τῆς καταδιώξεως ταύτης ἐξηγήθη διὰ συγκινητικῶν τινος ἀνεκδότου τὸ ὁποῖον ἀξίζει νὰ ᾖνε ἀληθές. Ὁ Δάβεναντ, ποιητὴς εύφυς, ὅστις εἶχεν ὑπηρετήσῃ εἰς τὸν βασιλικὸν στρατόν, περιέπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κοινοβουλίου, τῷ 1650, καὶ ἡ ζωὴ του ἐκινδύνει. Ὁ δὲ Μίλτων, ἰσχυρὸς τότε, κατώρθωσε

νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ πάσης δίκης καὶ νὰ τὸν ἀποφυλάκισῃ. Ὁ Δάβεναντ, διὰ τῆς ἐπιρροῆς του ἐν τῇ Αὐλῇ τοῦ Καρόλου Β', ἀνταπέδωκε τὴν αὐτὴν χάριν εἰς τὸν Μίλτων καὶ προητοίμασε, λέγουσι, τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Μία μερικότης πολὺ μικρὰ πλὴν ἀλλόκοτος κατέδειξε, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν περίστασιν, καὶ τὸν ἀκαμπτον χαρακτῆρα τοῦ Μίλτωνος καὶ τὴν ἰσχύν τῶν τῆς νομιμότητος ἔξεων τὰς ὁποίας ἔκτοτε εἶχεν ἡ Ἀγγλία ἐν τῷ μέσῳ ἀκόμη τῶν πολιτικῶν παθῶν. Ἐπειδὴ ὁ στρατιωτικὸς ὑπάλληλος τῆς Βουλῆς ὅστις ἐφύλαττε τὸν Μίλτων αἰθελῆσε, κατὰ μίαν ἐκ τῶν αὐθαιρέτων ἐκείνων παραδόσεων αἰτινες ποτὲ δὲν λείπουν, νὰ φορολογῆσῃ τὸν δέσμιόν του διὰ συνήθη τινὰ ἔξοδα, ὁ Μίλτων, μόλις ἀπελευθερωθεὶς, ἔκαμε μήνυσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν προνομίων ἥτις τὸν ἐτιμώρησεν.

Ὁ Μίλτων, ἐλεύθερος ἤδη καὶ λησμονημένος, ἐξηκολούθησε μετὰ ζέσεως τὴν σύνθεσιν τοῦ ὑπερφυοῦς πονήματός του. Ἦτο τότε πενήκοντα δύο ἐτῶν, τυφλός, καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῆς ἀρθρίτιδος· Βίος στενοχωρημένος καὶ ἐνδεής, ἐχθροὶ πολυάριθμοι, τὸ πικρὸν αἶσθημα τῶν διαψευθεισῶν ἀπατηλῶν του ἐλπίδων, τὸ ταπεινωτικὸν βάρος τῆς κοινῆς δυσμενείας, ἡ ὀδύνη τῆς ψυχῆς καὶ αἱ ἀληθῶνες τοῦ σώματος, τὰ πάντα κατεσύντριβον τὸν Μίλτων· ἀλλ' ἐντὸς αὐτοῦ ὑπῆρχε διάνοια ὑπερφυῆς. Εἰς τὰς ἡμέρας του τὰς σπανίως διακοπτομένας, εἰς τὰς μακρὰς ἀγρυπνίας τῶν νυκτῶν του, ἐμελέτα στίχους περὶ ὑποθέσεως πρὸ παμπόλλου χρόνου κυοφορουμένης ἐν τῇ ψυχῇ του καὶ ὠριμαστάτης τρόπον τινὰ ἐξ ὄλων τῶν συμβάντων καὶ ὄλων τῶν παθῶν τοῦ βίου του. Χωρισμένος ἀπὸ τὴν γῆν διὰ τῆς ἀπωλείας τῶν ὀμμάτων καὶ τοῦ μίσους τῶν ἀνθρώπων, δὲν ἀνῆκε πλέον εἰμὴ εἰς τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον κόσμον τοῦ ὁποῖου ἀφηγεῖτο τὰ θαυμάσια. « Δὸς ὄμματα εἰς τὴν ψυχὴν μου, » ἔλεγε πρὸς τὴν μουσάν του· ἔσλεπεν ἐντὸς ἐχυτοῦ, ἐν τῇ εύρειᾳ χώρῃ τῶν ἀναμνήσεων καὶ τῆς διανοίας του. Αἱ ἔγγραφα παραφορὰ τῆς θρησκομανίας, ὁ ἐνθουσιασμός τῆς ἐπαναστάσεως, αἱ θλιβεραὶ εύφροσύναι τῶν θριαμβευόντων κομμάτων— τὰ μίστη τὰ ἀμείλικτα τοῦ ἐμφυλίου πο,

λέμου, είχαν πανταχόθεν κατακυριεύσει και εξασκήσει την μεγαλοφυΐαν του. Οι άμβωνες τών εκκλησιών της Αγγλίας, αι αίθουσαι του Ουεστμίνστερ, πλήρεις όλαι στάσεων και θορυβωδών απειλών, τόν είχαν κάμει ν' ακούσῃ τὴν πολεμιστήριον εκείνην κρυγὴν κατὰ τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποῖαν ἠγάπα νὰ ἐπαναλαμβάνῃ εἰς τὰ ἄσματα του καὶ διὰ τῆς ὁποίας ὠπλιζε τὸν ἄλῃν κατὰ τῆς μοναρχίας τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ ἀνεξάρτητος θρησκεία τῶν καθαρδοξῶν, αἱ μυστηριώδεις τῶν ἐκστάσεις, ἡ φλογερὰ τῶν εὐσέβεια ἡ στερουμένη θετικῆς πίστεως, αἱ αὐθαίρετοι αὐτῶν ἐρμηνεῖαι τῆς Γραφῆς, κατώρθωσαν ν' ἀφαιρέσωσιν ὀλοτελῶς πάντα χαλιὸν ἀπὸ τὴν φαντασίαν του καὶ τῷ ἔδιδον ἀκαθεκτόν τινα καὶ ἀπεριόριστον πτησιν, καθὼς ἡ τῶν ὀνείρων τῆς θρησκομανίας.

Εἰς τοσαύτας πηγὰς πρωτοτυπίας πρέπει νὰ προσθέσωμεν τὴν γόνιμον ἐκείνην μίμησιν τῆς ἀρχαίας ποιήσεως ἣτις ὑπέτρεφε τὸν οἶστρον τοῦ Μίλτωνος. Ὁ Ὀμηρος, μετὰ τὴν Βίβλον, ἦτο πάντοτε ἡ πρώτη αὐτοῦ ἀνάγνωσις· τὸν ἤξευρε σχεδὸν ἐκ στήθους καὶ τὸν ἐσπούδαζεν ἀκαταπαύστως. Ἀόμματος καὶ μεμονωμένος, διεμοίραζε τὰς ὥρας του μεταξὺ τῆς ποιητικῆς συνθέσεως καὶ τῆς ἀδιακόπως ἀνανεουμένης ἀναμνήσεως τῶν μεγάλων καλλονῶν τοῦ Ἰσάϊου, τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου. Ἐμαθε τὰς θυγατέρας του νὰ ἀναγινώσκουν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν, καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι μία ἐκ τούτων, πολὺ βραδύτερον, ἀπήγγειλεν ἀπὸ μνήμης στίχους τοῦ Ὀμήρου τοὺς ὁποίους εἶχεν οὕτως ἀπομνημονεύσει χωρὶς νὰ τοὺς ἐννοῇ· Καθ' ἑκάστην ὁ Μίλτων, ὅταν ἐξύπνα, παρήγγελλε νὰ τῷ ἀναγινώσκωσιν ἐν κεφάλαιον τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου τῆς Βίβλου. Ἐπειτα εἰργάζετο εἰς τὸ ποίημά του, τοῦ ὁποῖου ὑπηγόρευε τοὺς στίχους εἰς τὴν γυναῖκά του ἢ ἐνίοτε εἰς φίλον τινὰ ἢ εἰς ξένον ὅστις τὸν ἐπεσκέπτετο. Ἡ μουσικὴ ἦτο ἐκ τῶν διασκεδάσεων του· ἐπαιζε τὸ κύμβαλον καὶ ἔψαλλε μετὰ φιλοκαλίας. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀπλοῦ τούτου καὶ φιλοπόνου βίου, ὁ ἀπολεσθεὶς Παράδεισος, ὁ τοσοῦτον χρόνον ἐγκυμο-

νηθεὶς ἐν τῇ φαντασίᾳ του, ἐπεραιώθη ταχέως.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πανώλους τοῦ 1665, ὁ Μίλτων, ὅστις εἶχεν ἀναχωρήσει ἀπὸ τὸ Λονδίνον, ἐδειξεν εἰς τὸν Ἐλζούδ, νέον Κουάκερον, θαυμαστὴν καὶ φίλον του, ἀντίγραφόν τι πλήρες τοῦ ποιήματός του, τὸ ὁποῖον διηρείτο τότε εἰς δέκα ἄσματα. Δύο ἔτη κατόπιν, τὸ ἐπώλησε διὰ τριάκοντα λίρας στεργλίνας, πληρωτέας ὑπὸ ὄρους ὅτινες ἐνέφαινον τὴν δυσπιστίαν τοῦ ἐκδότου. Τὸ χειρόγραφον τοῦ ποιήματος, ὑποβλήθην εἰς τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην δοκιμασίαν τῆς λογοκρισίας, ἣτις εἶναι ἡ αὐτὴ πάντοτε καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς αἰτινες τὴν ἀνέχονται, δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς δοκιμασίας ταύτης χωρὶς δυσκολίαν. Θεολόγος τις, καλούμενος Τόμκινς, ἐπιφορτισθεὶς μετὰ τὴν ἐξελεγχθῆναι τοῦ Παράδεισου, ἤθελε ν' ἀποκόψῃ τὸ θαυμαστόν καὶ ποιητικώτατον τεμάχιον ὅπου ὁ Μίλτων, αἰνιττόμενος δεισιδαίμονά τινα πεποιθήσειν τῆς ἀρχαιότητος, συγκρίνει τὴν ἐπισκοπιθεῖσαν λάμψιν τοῦ Σατανᾶ μετὰ τὴν ἐκλειψθῆσαν τοῦ ἡλίου τὴν ἐπιρρίπτουσαν ἀπαίσιον λυκόφωρον ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τῆς γῆς καὶ ταράττουσαν τοὺς μορᾶρχας διὰ τοῦ φόβου τῶν ἐπαρσάσεων. Τέλος τὸ σύγγραμμα ἐξεδόθη, καὶ τὸ ποίημα τοῦτο, τὸ σέμνωμα τῆς Αγγλίας, δὲν ἔσχε κατ' ἀρχὰς καμμίαν ἐπιτυχίαν. Τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἦτο δυσπρόσδεκτον καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκλεχθῆναι θέμα ὀλίγον ἐφείλκυσε τὴν προσοχήν. Οἱ φίλοι τοῦ θρόνου καὶ τῶν νόμων ἀπέκρουον τὸν σφοδρὸν συνήγορον τῆς βασιλοκτονίας. Οἱ φιλήθονοι καὶ κοῦφοι ἄνθρωποι ἐκ τῶν ὁποίων ἡ αὐτὴ τοῦ Καρόλου ἦτο πλήρης, αἱ περιώνυμοι καλλοναὶ αἱ τερπόμεναι ἀπὸ τοὺς ἐρωτικούς ἢ σατυρικούς στίχους τοῦ Ρόσεστερ καὶ τοῦ Οὐάλλερ, καὶ ἀπὸ τὰς ἀσέμνους κωμωδίας τοῦ Οὐίσερλεϋ· δὲν ἠδύναντο νὰ αἰσθάνωνται ἄλλο τι εἰμὴ περιφρόνησιν καὶ ἀνίαν δι' ὑπόθεσιν τόσον σοβαρὰν καὶ διὰ τόσον μελαγχολικὸν ποίημα. Ἡ παιδαριώδης ἀθεΐα ἣτις εἶχε διαδεχθῆ τὰς ἀγρίας παραφοράς τῶν καθαρδοξῶν, ἡ εὐτράπελος διαφθορὰ ἣτις ἦτο τότε συρμός καὶ σχεδὸν καθήκον ἐπιρρίπτου εἶδος τι μυκτηρισμοῦ ἐπὶ πάσης θρησκευτικῆς ποιήσεως, ὁ δὲ ποιητὴς εἶχεν ἐνκντίον του

τὰς προκαταλήψεις τῆς κακοθείας ὡς καὶ τὰς τῆς ἀρετῆς.

Ὁ Σαρουήλ Ζόντων, ὅστις ἄλλως δεικνύεται αὐττηρὸς πρὸς τὸν Μίλτωνον, ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ψευδῶς εἶχεν ἐξογκώσει ἡ παράδοσις τὴν πρὸς τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον ψυχρὴν ὑποδοχὴν τοῦ κοινοῦ· ἀναφέρει δὲ τὴν γνώμην τοῦ Δράυδεν ὅστις ἐκνήρυξθη θαυμαστής αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐνκντίον τῆς εὐνοϊκῆς ταύτης κρίσεως, ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Μίλτωνος παρεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ τὸ ποίημά του ἔμεινε χωρὶς ἀναγνώστου. Ὁ Μίλτων ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας του καὶ ἐδημοσίευσεν μετὰ τινα ἔτη μίαν ἐπιτομήν τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας διακρινομένην ἐκ τῆς ἀπλότητος, καὶ τὴν τραγωδίαν τοῦ Σαρψῶν, διακοπτομένην ἀπὸ γορῶν κατὰ μίμησιν τῆς ἀρχαιότητος. Αἰσθάνεται τις εἰς τὸ δράμα τοῦτο ὅτι ὁ ἀόμματος καὶ δυστυχὴς ποιητὴς τίθεται ἐκουσίως εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἥρωός του καὶ βλασηίζεται ὁ ἴδιος ἀπὸ ὅλας τὰς ὀδύνας ὅσας ἐκφράζει. Ἐκντόν πρὸ πάντων παριστᾷ ὁ Μίλτων δέσμιον, ἐνδεῆ, ἀόμματον καὶ παίγιον τῶν ἐχθρῶν του. Ὁ Μίλτων εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν νὰ συνθέσῃ τραγωδίαν ἐχρῶσας ὡς θεῖα διάφορα συμβάντα τῆς ἱερᾶς ἱστορίας. Ἀλλ' ἡ δημοσίευσίς τοῦ Σαρψῶν μᾶς κάμνει νὰ μὴ λυπώμεθα ὅτι δὲν ἐξετέλεσε τὸ σχέδιον τοῦτο· ἡ τραγωδία αὕτη στερεῖται κανονικότητος συνάμα καὶ ὀρθοπρατικῆς ζωῆς. Εἶναι μακρὰ λογομαχία ὅπου διχλάμπουσιν ὀλίγα ἀστραπαὶ μεγαλοφυΐας. Ἡ μεγαλοφυΐα του ἀναφαίνεται ἀκόμη ὀλιγώτερον εἰς τὸν ἀνακτιθέντα Παράδεισον, ποίημα εἰς τέσσαρα ἄσματα τὸ ὁποῖον ὁ Μίλτων συνεθεσεν ὡς συνέχειαν τοῦ ἀθανάτου ποιήματός του.

Ὁ Μίλτων ἐπανῆλθε τότε εἰς τὰς διδασκαλικὰς του μελέτας καὶ εἰς τὸν πρὸς τὰς θεολογικὰς συζητήσεις ἐρωτᾶ του. Κατὰ τὸ πρὸ τοῦ θανάτου του ἔτος ἐδημοσίευσεν μίαν νέαν λογικὴν κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ράμου καὶ μίαν πραγματείαν περὶ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, τῆς αἰρέσεως, τῆς ἀνογιῆς καὶ περὶ τῶν μέσων τοῦ νὰ πρᾶληθῶσιν οἱ πρόοδοι τοῦ παπισμοῦ. Οὕτως ἡ συζητητικὴ μανία τῆς νεότητός του, τὸν παρεκλόουθησε μέχρι τῆς τελευταίας του ὥρας, καὶ ὅ,τι εἶναι ὑπερφυέστερον ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ καὶ

χαριέστερον ἐν τῷ ἔρωτι, ἡ ζωγραφία τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς Ἑδέμ, φαίνεται λάμπον ὡς ἀκτὶς παροδικῆ ἐπὶ τοῦ βίου ἐκείνου τοῦ ὀλοτελῶς βεβουλισμένου εἰς τὰς ζοφερὰς συζητήσεις τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Ὁ Μίλτων κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ζωῆς του συνήνωσε καὶ ἐδημοσίευσεν ποιήματά τινα τῆς νεότητός του καὶ ὀλίγας ἐπιστολάς γεγραμμένας λατινιστί. Ἀπέθανε τὴν 10 νοεμβρίου 1674 εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν. Κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἐδημοσιεύθη μία δευτέρα ἐκδοσις τοῦ ἀπολεσθέντος Παράδεισου, μετὰ τινων μεταβολῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ συγγραφέως καὶ μετὰ νέαν διαίρεσιν εἰς δώδεκα βιβλία. Τὸ σύγγραμμα μετετυπώθη ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην τῷ 1678, καὶ ἤρχισεν ἔκτοτε νὰ καθίσταται δημοτικώτερον. Εὖρε δὲ καὶ τινας διατμήτους θαυμαστάς. Τῷ 1688 ἐδημοσιεύθη ἄλλη τις ἐκδοσις αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ λόρδου Σόμμερς· καὶ, ὀλίγα ἔτη βραδύτερον, ὁ Ἀδδων ἀπέδειξε μεθοδικῶς ἐν τῷ Θεατῆ ὅ,τι πολλοὶ ἄνθρωποι ἤρχιζον ἤδη νὰ ὑποπεύουσι, τουτέστιν ὅτι ὁ Μίλτων εἶχε μεγαλοφυΐαν ἐξοχὸν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐλείψαν μόνον τὸ κλίμα καὶ ἡ γλῶσσα τοῦ Ὀμήρου. Ἀπέδειξε μάλιστα ὅτι αἱ μεγάλαὶ ἰδέαι τῆς θρησκείας τῷ εἶχον δώσει νέου τι εἶδος ὕψους τὸ ὁποῖον συγχάκις τὸν θέτει ὑπεράνω παντός παραλληλισμοῦ καὶ ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὅτι ἂν ἤρηνοντο εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο τὸ ὄνομα ἐπικού ποιήματος, ἔπρεπε νὰ τὸ ὀνομάσῃσι ποίημα θεῖον. Ἡ Ἀγγλία ἡ τόσον σεμνονομένη διὰ πᾶν ὅ,τι παράγει, ἐκαυχῆθη διὰ τὸν Μίλτωνον ὡς καὶ διὰ τὸν Σαίξπηρ αὐτῆς. Ὁ ἐνθουσιασμός οὗτος ἐπετείνετο. Συγγραφεὶς τις Σκώτος, ὁ Λαῦδερ ἀδεξιῶς καὶ κακοήθως κατηγοροῦσε τὸν Μίλτωνον ὡς λογοκλόπον, ἀναφέρων, πλησίον λατινικῶν στίχων τοὺς ὁποίους ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς εἶχε μιμηθῆ ἀπὸ τὴν Σαρκοθέαν τοῦ Ἰησοῦ του Μασερίου, ἄλλους στίχους δολίως ἐρανισθέντας ἐκ λατινικῆς τινος μεταφράσεως τοῦ ἀπολεσθέντος Παράδεισου. Ἡ Ἀγγλία ἐξάνευσεν ἀπὸ ἀγανάκτησιν, ὁ πλαστογράφος ἐξηλέγηθη ἐπισήμως, ἡ δὲ ἀρχέτυπος μεγαλοφυΐα τοῦ Μίλτωνος ἐξηκολούθησε νὰ θαυμάζεται ἐπιμᾶλλον καὶ μᾶλλον. (ἀκολουθεῖ).

ΚΛΑΥΔΙΟΣ Ο ΑΚΗΛΗΣ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 77.)

ΙΟΥΛΙΑ.

Ρώμη.

Ἴδου πάλιν μόνη ἐγὼ ἐν μέσῳ τοῦ ἔρωτος καὶ ἀγαπῶτα μάλιστα περιπαθῶς. Μὴ μ' ἐμπαίξῃς σὺ ἢ τὰ πάντα ἐμπαίζουσα. Δὲν ἐπιβάλλονται τὰ αἰσθήματα οὐδ' αἱ συμβουλαι ἰσχύουσι νὰ σβέσωσι τὸ πῦρ τῆς καρδίας. Ἄν δὲ ὁ κάλλιστος τῶν συμβούλων λέγεται ὁ χρόνος, τοῦτο συμβαίνει διότι συνεπιφέρει τὸ γῆρας ἢ τὸν θάνατον. Ὁ Κλαύδιος μ' ἐγκατέλειψεν ἢ μᾶλλον μὲ ἠνάγκασε νὰ τὸν ἐγκαταλείψω. Ὁ Κλαύδιος περιπαθῆς ἄμα καὶ ψυχρὸς, εὐαίσθητος μέχρι γελοίου ἀλλὰ καὶ λίθος ἐνόησε, εὐθυμὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀλλὰ καὶ σκυθρωπὸς πολλακίς, χαρακτηριστὴρ ἀδάμαστος καὶ ἀλλόκοτος, πλήρης ἀντιφάσεων παραδόξων, οἰκοδομῶν ἐκ τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ τὰς συμφορὰς δύναται πᾶσαν ἄλλην ἢ ἐμὲ νὰ καταστήτῃ εὐδαίμονα. Μὲ ἠγάπησεν ἀληθῶς καὶ μὲ ἀγαπᾷ εἰσέτι· ἀλλ' ὁ ἔρωσ αὐτοῦ μαρταίνει. Καὶ ὅμως ἡ καρδία ὡς ἡ χρυσαλλίς ἀγαπᾷ νὰ καίται.

Εἶμαι μόνη λοιπὸν καὶ πάλιν, ἀλλὰ φέρουσα βραδείαν τὴν πληγὴν εἰς τὴν καρδίαν. Δὲν ἐνόησα ποτὲ πῶς εἶναι δυνατόν δύο ἄντα ἐνωθέντα ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ δι' ἐνὸς ἀσπασμοῦ, δύο ἄντα συγχωνευθέντα ἐν τῷ ἔρωτι ν' ἀνίστανται αἰφνης καὶ μειδιῶντα νὰ τείνωσι τὴν χεῖρα, καὶ ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν, ν' ἀποχωρίζονται. Ὅτε ἐξῆλθον τῆς οἰκίας τοῦ Κλαυδίου, πιστεύεις; ἔβλεψα τὸ στήθος μου ζητοῦσα τὸν Κλαύδιον καὶ ἐνόμισα ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος, τοσοῦτον ἦτο πλήρης αὐτοῦ ἡ καρδία μου. Ἄ! τὸ χαῖρε ἐκεῖνο ἦχει πολλακίς εἰς τὴν ἀνοήν ὡς καταδίκη θανάτου καὶ μετατρέπει τὸ ἔαρ εἰς ἔρημον. Ἢ μὴ δὲν εἶναι θάνατος πᾶς ἀποχωρισμὸς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Ὑψοῦται μεταξύ ἡμῶν τοίχος πυκνὸς καὶ ἀδιαπέραστος, ὁ χρόνος, καὶ μεταβάλλει αὐτὸν τὸν ἀδελφὸν εἰς ξένον.

Καὶ ἡμῶς δὲν θὰ ζητήσω παραμυθίαν

τῆς ὀδύνης μου εἰς νέους ἔρωτας· αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶναι ἰσροσυλία νὰ πίπτῃ τὸ δάκρυ εἰς τὸν βόρβορον. Ἢδη ἡ Φαυστίνα ἐδέσμευσεν διὰ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς, μᾶλλον ἢ διὰ τοῦ ἔρωτος τὸν Κλαύδιον. Ἄλλ' οὕτως ἀνήκει εἰς ἐμὲ καὶ ἀπόντα ἢ παρόντα τὸν ἀγαπῶ πάντοτε. Ἄν δὲ σήμερον μ' ἐμποδίζῃ νὰ τὸν βλέπω, αὐριον ἄμα κορεσθῆ τὴν ἀκόρεστον Φαυστίαν θὰ ἐπανέλθῃ ν' ἀναπαυθῆ πλησίον μου.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ.

ΚΛΑΥΔΙΕ.

Τάρας

Ἡ θλίψις εἶναι φορτικὴ ὅταν ἦναι μόνονος. Πολλάκις σ' ἐπροκάλεσα νὰ ἐκμυστηρευθῆς εἰς ἐμὲ τὴν ὀδύνην σου· διότι τέρπομαι ἀναγινώσκων συμφορὰς, ἀλλὰ μισῶ τ' ἀποκυήματα ταρχώδους φαντασίας. Ὅταν παρίσταμαι εἰς θηριομαχίας, θέλω παλαιττὰς καὶ οὐχὶ σκιάς παλαιστῶν, καὶ θέλω μάλιστα οἱ παλαισταὶ καταβαλλόμενοι νὰ πίπτωσι χαριέντως νεκροί, ἀλλῶς τοὺς συρίζω. Αἱ συγκινήσεις μὲ κρέσκουσιν, ἀλλὰ σὺ προκαλεῖς χασμήματα καὶ μὴ τὴν ἀλήθειαν ἀρκετὰ ἐχασμήθην ἀναγινώσκων τὸν Βιργίλιον. Κυζίσθητος πολὺ δὲν εἶμαι, καὶ αἱ συνήθειες συμφοραὶ δὲν μὲ συγκινοῦσι πλέον· τὰ γύναια καὶ οἱ ὑποκριταὶ ἄς κλαίωσιν· εἰς τὸν ἄνδρα τὸ δάκρυ εἶναι ἀτιμία, εἶναι τροπὴ ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ. Ἐάν σκοπεύῃς ν' αὐτοχειριασθῆς μετὰ κραιπάλην, περιγραψὸν τὰς προπαρασκευὰς καὶ ἀνάθεσ εἰς τὴν ἐρωμένην σου νὰ συντάξῃ τὸν ἐπίλογον. Σὲ βεβαιῶ ὅτι θὰ ἀναγκάσω εὐχαρίστως τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν.

Σὲ φαντάζομαι ἀναγινώσκοντα τὰς λέξεις μου αὐτάς. Ἴδου ἀνίστασαι καὶ ἐλεγείον μακρὸν σκέπτεσαι περὶ τοῦ ἀνωπάρκτου τῆς φιλίας. Πρὸς Διδὸς μὴ μὲ τὸ πῆμψῃς. Οὐτ' ἐπίστευσα, οὔτε πιστεύω εἰς τὴν φιλίαν, καὶ εἰς τὰ ἄλλα φάσματα τῆς ταλαιπώρου ἀνθρωπότητος. Ἢ φῶσις ἐνέπνευσεν ἡμῖν πόθους μένον· ἀλλ' οἱ πῆθοι οὐταὶ ἀντικατοπτρίζονται εἰς τὸν ἔσωτερικὸν κόσμον ἐνδεδέσται τὴν ἐσθῆτα τῶν ἀργημάτων ἐκείνων· ἐρωτῶ, τῆς φιλίας,

λίαι, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς στοργῆς. Ἄλλ' ἐάν θελήσῃς νὰ ἐναγκαλισθῆς αὐτάς· θὰ διανύσῃς μακρὰν ὁδὸν καὶ ἐπὶ τέλους θὰ κλείσῃς κενὴν τὴν ἀγκάλην.

Σὲ ὁμιλῶ εἰλικρινῶς. Δὲν θυσιάζω οὐδὲ τρίχα τῆς κεφαλῆς μου ὑπὲρ οὐδενός· καὶ τὴν ζωὴν μου οὐδ' ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης πάσης. Ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, τὰ πάντα ὑπάρχουσι δι' ἐμὲ διότι ζῶ· ὅποταν ἀποθάνω ἐβρέτω γῆ καὶ οὐρανός· τὰ πάντα κατεστράφησαν διὰ τὸν Λεύκιον εἰς τὸ στενὸν κελλίον τοῦ σπόμενον.

ΛΕΥΚΙΟΣ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ.

Νεάπολις.

Εὐγε! ἐτράπης εἰς Πλατωνικοὺς ἔρωτας· ἀλλ' ὁ Πλάτων, φιλάττη, γηράσας καὶ ἐρασθεὶς ὠρχίας Ἰταλίδος, ἔχων δὲ μόνον τὴν ψυχὴν πρόθυμον, ἀνεπλάσε τὸν ἄγονον αὐτοῦ ἔρωτα εἰς φιλοσοφικὸν δόγμα καὶ ἔχων κεκομμένην καὶ ἄχρηστον τὴν κέρκον παρώτρυνε πάντας, ὡς ἡ ἀλώπηξ τοῦ μύθου, τὸ αὐτὸ νὰ πρᾶξωσιν. Ἄφες τοὺς ἔρωτας αὐτοὺς εἰς τοὺς φθισικοὺς καὶ τὰ γέροντια, διότι ἀλοῖμονον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐάν ἰσχύσῃ τὸ δόγμα ἐκεῖνο. Ἐλθέδῳ, ἐν Νεαπόλει, ὅπου ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐθυμία σὲ ἀναμένει. Πρὸ πάντων μὴ ἀπῆρει διὰ τὰ κοινότερα τῶν πραγμάτων. Ἢ καρδίξ ὁμοιάζει τὰς πεδιάδας· εἰείνας ἐν αἰ; συγκροτεῖται μάχη· ἐπὶ τινι χρόνον σείονται αἱ φάλαγγες, συγκρούονται τὰ δόρατα, στίλβουσιν αἱ ἀσπίδες, σείονται οἱ λόφοι τῶν περικεφαλαίων, καλπάζουσιν οἱ ἵπποι, καὶ θόρυβος πολὺς ταραττεῖ τὸν ἀέρα. Μετὰ μικρὸν ὁ διαβαίνων ἀκούει μόνον τὸν ψιθυρισμὸν τῆς μυίας καὶ ἀμφιβάλλει ἐν ἐλῶ συνέδη πάλιν καὶ ἐπλημύρισε τὸ αἷμα. Ἐπεθύμεις νὰ σώζωνται ἀθικτα τὰ μεγάλα καὶ σφοδρὰ πάθη καὶ αἱ βαθειαι ἐντυπώσεις. Ἄλλ' ὅταν σιγᾷ, ὅταν θνήσκῃ ἡ καρδία, ἢ τοιαῦτα τρέφουσα αἰσθήματα, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ παρέρχωνται καὶ τὰ αἰσθήματα ταῦτα; Ἢ καρδία τοῦ Καίσαρος εἰσῆγε, καὶ τοιαύτη καρδία δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον καὶ ὁμοῦς εἰσῆγε καὶ ἡ κόνις

αὐτῆς τρέφει τὰ χόρτα. Παιδίον! ἐκλαμβάνεις τὴν σκιάν σου ὡς νύκτα φοβερὰν καὶ ἀκούεις τὸν λάρον ἰπτάμενον καὶ θρηνοῦντα ἄνω τῆς τρικυμίας καὶ ὑποθέτεις τὸν θρήνον αὐτοῦ ὡς κρυγὴν τῆς καρδίας σου. Ἄλλὰ ἐξαντλεῖται τὸ ἀμμόμετρον τῆς ζωῆς καὶ τὰ φύλλα μαρτίνονται καὶ ὁ μετοπωρινὸς ἀνεμὸς συρίζει εἰς τὸ δάσος. Ὁ Ἄδης ἔχει φοικτοὺς νυμφίους καὶ ὁ Ῥαδάμικθος δὲν ἐπιτρέπει ἐν αὐτῷ τοὺς ἔρωτας. Ἄφες τὰς ἐλευσινὰς αὐτάς θεωρίας· ἄφες τὸν Κλαύδιον καὶ τὴν Φαυστίαν ἡσυχούς. Τὸ ῥέον ὁμαλῶς ὕδωρ ὁ πρῶτος λίθος ἐξώγκωσε καὶ μετέβαλεν εἰς καταρράκτην θυλὸν καὶ μετὰ πατάγου καταπίπτοντα· παραμέρισεν τὸν λίθον καὶ ἄφες πάλιν τὸ ῥυάκιον νὰ ῥέῃ ὁμαλῶς καὶ νὰ θλά εὐδαίαν τὴν ἀκτίνα τοῦ ἔρωτος. Προτιμότερος ὁ γέλωσ τοῦ θρήνου· ὁ βίος ἔστω εἰς καγχασμὸς πρὸς τὸν βίον. Οἱ ἀνύπαρκτοι ἐκεῖνοι ἔρωτες ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ποιητάς, καὶ ἂν αὐτοὶ θαυμάζωσι τὴν σελήνην, ἡμεῖς ἔχομεν τὸν ἥλιον.

ΙΟΥΛΙΑ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ.

Ρώμη.

Ἄν σ' εἶπω ὅτι σ' ἐπεθύμησα θὰ μὲ πιστεύσῃς; Ὁ ἔρωσ τῆς Φαυστίνας μ' ἐμπλέκει εἰς κινδύνους φοβεροὺς, καὶ τοῦτο ἀντιβαίνει ἀντικρυς εἰς τὸν χαρακτήρα μου. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ παίζω οὔτε κωμωδίας οὔτε τραγωδίας πρόσωπον. Κορνηλία, ἀπέβαλον τὴν εὐτυχίαν μετὰ σοῦ. Οὕτως ἐπλάσθημεν· ὅποταν κεῖται πρὸ ἡμῶν ἡ εὐτυχία βαρυνόμεθα νὰ τείνωμεν τὴν χεῖρα νὰ τὴν λάβωμεν· ἀπέρχεται καὶ διανύομεν πᾶσαν τὴν μακρὰν τοῦ βίου ὁδὸν εἰς μάτην ἕως προσκόψωμεν εἰς ἐν μάρμαρον.

Ἢ Φαυστίνα δὲν ἀρκεῖται εἰς ἐμὲ· μύριους ἔχει ἐραστὰς καὶ πάντας ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς· ἔχει πολὺ τὸ πῦρ εἰς τὴν καρδίαν καὶ δὲν ἀναλίσκεται εὐχερῶς. Ὀραῖον ἔχει χεῖλος, ὀφθαλμοὺς γλαυκούς καὶ πλήρεις ἠδυπαθείας. Χθὲς ἐξαίφνης μ' ἐγκατέλειψε διὰ νὰ λουσθῆ εἰς ἀρωματικὸν ὕδωρ. Μετὰ μικρὸν ἐπνήληθεν ὡς ἡ ἀναδυομένη Ἀφροδίτη· τὸ λευκὸν καὶ ὑπέρυθρον

πληρορηθής ότι η ήσυχία της Εύρωπης είναι εξηραλισμένη και ότι η δραστηριότης διπλασιάζεται εις τὰ όπλοστάσια πρός κατασκευήν τών τουφεκίων του Σχισπεύ.

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ. — Η κατοικία τήν όποιαν παρήτησες διά νά απορύγης τήν γειτνίσσιν κυρίας κυμβαλιζούσης διά του ένός δακτύλου δεκαπέντε ώρας τήν ημέραν *La priere d'une vierge*, θά ένοικισθής εις ύπάλληλον σιδηροδρόμου, όστις, μέχρι της έντελους κατασκευής του άπ' Αθηνών εις Πειραιά, θά δοκιμάζη κατ' οίκον τās συρίκτρας τών άτμομηχανών.

ΕΛΑΦΟΣ. — Προσεχής συζυγικούς κνισμούς εις τό μέτωπον.

ΕΝΟΙΚΙΟΝ. — Νά τό όφείλητις, σημείον κανονικής ιδιοσυγκρασίας: νά τό πληρώνη διακτάραξις τών διανοητικών δυνάμεων.

ΕΝΟΡΚΟΣ. — Θά ψηφίσης ύπερ ακούργου όστις θά έλθη νά σε δολοφονήση άμν εξέλθη τών φυλακών.

ΘΑΛΑΣΣΑ. —

• Αν σου φανή ή θάλασσα φακή
Και ό εύρυνός σφονδύλι, »

ή σύζυγός σου θά σε ζητήση έν βελούδιον φόρεμα διά τό χειροφίλημα.

ΙΑΤΡΟΣ. — Άπειλείσαι άπό περιπνευμονίαν εκ της όποιας ό ιατρός σου θά σε σώση έρχόμενος 48 ώρες βραδύτερον του πρόποντος.

ΙΕΡΕΥΣ. — Αν ιδής καθ' ύπνον ιερέα, ζήτησον τήν εξήγησιν του όνειρου σου άπό τόν συγγραφέα της *Παπίσης Ιωάννας*.

ΙΣΟΒΙΟΤΗΣ. — Τό νά πωλήσης τήν περιουσίαν σου κατ' όναρ εις Εύρωπαϊκήν τινα έταιρίαν επ' ίσοβίω προσόδω, σημαίνει ότι άπειλείσαι νά δηλητηριασθής.

ΚΑΤΑΣΧΕΣΙΣ. — Προσεχής πώλησις όλων τών κτημάτων σου διά δικαστικής αποφάσεως.

Κανείς φόβος δέν ύπάρχει, άν ό όνειρευόμενος κατάσχεσιν δέν έχη άπολύτως τίποτε.

ΚΕΡΑΜΟΣ. — Αν όνειρευθής ότι σοι έπιοσε τοιοϋτος εις τήν κεφαλήν, εις τών φίλων σου θά έλθη νά σοι αναγνώση μίαν τραγωδίαν του.

ΚΑΙΜΑΣ. — Αν ιδής ότι τήν αναβαίνης, θά γείνης ύπουργός, άν δε τήν καταβαίνης ύγειονομοσταθμάρχης.

ΚΑΠΡΟΝΟΜΙΑ. — Αν όνειρευθής τις

ότι εκληρονόμησε μεγάλην περιουσίαν θά διαλύση τούς άρραβώνδας του.

ΚΟΨΙΜΟΝ. — Αν όνειρευθής ότι έχεις κόψιμον, σημαίνει ότι θά σοι κοινοποιηθής τήν έπαύριον πρόστιμον διότι έλειψες άπό τά γυμνάσια της Έθνοφυλακής.

ΚΟΥΚΛΑ. — Αν ιδής καθ' ύπνον τήν μεγάλην κούκλαν τών Γάλλων κουρέων, τήν όποιαν άπλήτως θαυμάζουν οι εύρυνεις κάτοικοι της κλεινής Κεκρωπίας, πρόσεξον μή άπατηθής και έρωτήσης τήν πρωίαν πόστην προίκα έχει.

ΚΡΟΜΜΥΟΝ. — Τήν έπαύριον θά σοι προξενεύωσι μονόρθαλμον νύμφην.

ΚΥΤΤΑΝ. — Αν κτυπάς τά φορέματα σου σημαίνει καθαριότητα και οικονομίαν — άν τήν σύζυγόν σου, ότι έχεις σώας τās διανοητικές σου δυνάμεις.

ΛΑΟΣ. — Αν εύρεθής εις συνάθροισιν λαού, ακροαζομένου ύπαιθριον ρήτορα, θά επισκεφθής φρενοκομείον.

ΜΗΙΔΕΝΙΚΟΝ. — Προσεχής άλλαγή του Ύπουργείου.

ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ. — Νά όνειρευθής τις ότι δέν επέτυχε τήν περιμενομένην αύξησιν της μισθοδοσίας του, σημαίνει ότι πιθανώς έλησμόνησεν επί της τραπέζης αύτου τήν γελοιογραφίαν του τμηματάρχου του.

ΜΥΣΤΙΚΟΝ. — Αν όνειρευθής ότι ένεπιστεύθης εις τήν σύζυγόν σου κάνέν στυμυστικόν, δέν σοι μένει όταν έξυπνήσης ή νά τό διαψεύσης διά του Έθροφύλακος.

ΝΟΥΘΕΣΙΑ. — Αν ό νουθετών σε είναι δάσκαλος :

• Ω, μη πιστεύης άνθρωπο πώχει νεκρό τό βλέμμα,
Όπώχει χείλη έγίλασσε και πρόσωπο σε θείαφι. »

ΣΥΛΟΝ. — Αν ιδής ότι σε δέρουν ή σύζυγός σου θά γεννήση θυγάτριον.

ΟΜΙΧΛΗ. — Αν ιδής καθ' ύπνον όμίχλην και βαγθαίαν βροχήν μετ' άστραπών και κεραυνών, ληστεία εις τό Κεντρικόν Ταμείον.

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ. — Τήν έπαύριον θά λάβης επιστολήν αρχίζουσαν διά τών εξής λέξεων:

• Ηγαπηταί φύλλε,
• Άδριον λείγει η σεναλαγματηκή σας »

ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΑ. — Αν σοι χαρίζουν δέσμην παιγνιοχάρτων, θά πληρορηθής τήν έπαύριον, ότι ό ύπνρέτης σου, όστις συνάδενσε τήν σύζυγόν σου εις τās πέντ ήκοντα δύο επισκέψεις, άς αύτα έκαμει,

διένειμε τά επί του γραφείου σου παιγνιοχάρτα ύπολαβίων αύτά ως *cartes de visite*.

ΠΑΗΣΙΣ. — Θά λάβης δωρεάν είσιτήριον εις τās παραδόσεις του Αθηναίου.

ΠΟΛΑΓΡΑ. — Φίλος σου τις θά σοι προτείνη νά σοι χάριση έν τών μυθιστορημάτων του Κ Ράμρου . . . και θά του ζητήτης ίκανοποιήσιν.

ΠΡΙΟΝΙΟΝ. — Θά σοι έλθουν πέντε εξάδελφοι τούς όποιους θά ξεναγήσης επί δεκαπέντε ήμέρας εις Αθήνας, και θά συνοδούσης αύτους μέχρι του Καλαμακίου, επιστρέφων δέ εις τήν οικίαν σου, θά εύρης όκτώ άλλους έλθόντας ίνα παρευρεθώσιν εις τήν παράστασιν της Αντιγόνης έν τῷ Ώδειώ.

ΠΡΟΙΞ. — Αν όνειρευθής ότι σοι προτείνουν πολύφερνον νύμφην τήν έπαύριον θά αναγνώσης έν τῇ *Παλιγγερεσία* κεραυνοδόλον άρθρον πτωχού πατρός κατά της πολυτελείας.

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΣ. — Τήν πρωίαν θά συγκρουθής μετά της ύπηρετίας σου, τό δέ έσπέρας θά εύρης εις τήν σουπάν σου λωρίον στρατιωτικού κράνους.

ΣΚΟΡΟΔΟΝ. — Αν τρώγης σκόροδον τήν έπαύριον θά προσκληθής εις χορόν άριστοκρατών.

ΣΤΟΜΑΧΟΣ. — Πλήρης στόμαχος σημαίνει αναπαυμένην συνείδησιν. Πόνος εις τόν στόμαχον, θά λάβης πικρόν ίτέτε ή ίτέτε μετά της Κ. Λιζιέ ή της Κ. Jacob.

ΣΤΡΑΤΟΣ. — Τό νά όνειρευθής τις ότι τό κράτος διατηρεί 100,000 άνδρας ύπό τά όπλα, προαγγέλλει ότι όλαι αι κυβερνήσεις ύπόσχονται τήν ειρήνην εις τούς λαούς των, και ότι τήν έπαύριον θά λάβη ό όνειρευόμενος τό φορολογικόν του δελτίον πλουτισμένον διά τινων οικονομολογικών έπαυξήσεων.

ΤΟΚΕΤΟΣ. — Τό νά όνειρευθής τις ότι ή σύζυγός του έτεκε, σημαίνει ροπήν πρός τό χαίρεσθαι διά τά εις άλλους συμβαίνοντα εύτυχήματα.

ΤΡΥΠΑΝΙΟΝ. — έν παράκαιρον πένθος θά σ' έμποδίση νά υπάγης εις τούς χορούς του χειμῶνος.

ΤΟΚΟΓΑΥΦΙΑ. — Ότι δανείζεις χρήματα πρός 35 τοίς εκατόν, . . . τήν έβδομάδα : θά σχίσης έν νέον ύποκάμισόν σου διά νά θέσης έν τεμάχιον αύτου εις έν ξευλισμένον μανδήλιον.

ΤΡΑΓΩΔΙΑ. — Νά ακούτης μίαν τραγωδίαν κοιμώμενος, τοϋτο δέν άναγγέλλει τίποτε έκτακτον ειμή ότι θά αποκοιμηθής ακούων τραγωδίαν.

ΥΠΝΟΒΑΤΗΣ. — Όστις όνειρευθής ότι είναι ύπνοβάτης πρέπει νά ώρεληθής της περιστάσεως, και έγερθείς νά περιτυλίξη τήν σύζυγόν του εις τό κάλυμμα της κλίνης του και νά τήν ρίψη εκ του παραθύρου. Δύναται δέ, άν τό νομίζη άναγκαίον, νά λάβη έξυπνών ήθος περιλυπον.

ΦΟΦΟΙ. — Νά όνειρευθής τις ότι τούς έλαττώνουν, άσφαλές σημείον ότι θά τούς αύξήσουν: ότι τούς αύξάνουν, τό αύτό σημείον.

ΦΥΛΑΚΗ. — Αν σε φυλακίζουν καθ' ύπνον, θά σε προσκαλέσουν εις συναναστροφήν όπου θά πιης καφέν κρύον χωρίς ζάχαριν.

ΨΩΓΑ. — Ότι σβύνη τις αύτά, προσεχώς θά αναγνώσης διακήρυξιν του καρδινάλιου Αντωνέλλη.

ΧΕΙΡΟΚΤΙΟΝ. — Αν σοι προσφέρουν χειρόκτια, δώρησέ τα τῷ κ. Κόσσω διά νά καλύψη τās καλλιτεχνικάς χείρας του Φεββρίου του.

ΧΕΛΩΝΗ. — Ότι τρέχει χελώνη ή Ατμοπλοϊκή Έταιρία θά πληρώση τούς όφειλομένους τόκους εις τούς εύδαίμονας μετόχους της.

ΧΙΝΕΣ. — Αν τās ακούσης φωνάζούσας, θά σ' έξυπνήση καυγάς γυναικών της γειτονίας σου.

ΧΗΡΕΙΑ. — Αν όνειρευθής ότι έχήρευσες, σημαίνει θεραπείαν νόσου τήν όποιαν ένόμιζες άνίατον.

ΧΡΗΜΑΤΑ. — Νά όνειρευθής τις άργύρια, έν τῷ δέν έχει λεπτόν, δέν σημαίνει ποτέ ότι θά δυνηθής νά πληρώση τόν ράπτην του Λαμπίικην έξυπνών.

ΧΩΝΙΟΝ. — Θά άπαντήσης κυρίας φορούσας *costume*.

ΩΑ. — Αν ιδής ότι έγέννησες αύγά, θά γράψης έν μυθιστόρημα και άν ιδής ότι έτρωγες αύγά βραστά και σκληρά, θά αγοράσης έν *chignon* διά τήν σύζυγόν σου.

ΑΣΠΑΣΙΑ.

ΤΟ ΜΕΙΔΙΑΜΑ.

(Σκανδιναβική ποίηση της Κυρίας Φριδερίκης Βρέμερ.)

Γνωρίζεις τὸ μεϊδιάμα τί εἶναι; — προσωπίον τῆς λυπῆς, λάμπρον κόσμημα ἡρωϊκῶν μαρτύρων· Αἰγιε καρδίας ἀτυχῆς καὶ κίβδηλον χρυσίον... Δάκρυον νόθον, ἄφωνος κραυγὴ καὶ στόνος εἴρων!

—οο—

Γνωρίζεις τὸ μεϊδιάμα; ... φαῦ! εἶναι ἡ ἀπάτη, τὸ μεγα ψεῦδος τῶν πικρῶς ἐπὶ τῆς γῆς θρη-
[κούντων]

τῶν ἀλαζόνων καρδιῶν ὀδύνη ὑπερτάτη, τῶν σβυνομένων ἐν σιγῇ πλὴν μὴ ὑποχωρούντων...

—οο—

Πιστεύουν τὸ μεϊδιάμα!... καὶ ἡ γυνὴ τί πράττει, τί πράττει δευ ὄβριση, προδίδεται, κ' ἐκπνέη; Ὅποτε τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἡ κόλασις σπαράττει, καὶ ἡ καρδία τῆς θρηνη;... ὦ! μεϊδιά, δὲν [κλαίει!]

—οο—

Ναί, μεϊδιά! ὡς μεϊδιά ἐπίσης δευ πάλιν Κάτωχος, ἔλη τρέμουσα εἰς πυρετὸν μανίας, τὴν ἀπιστον ἀντίζηλον λαμβάν' εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ κρύπτει, ἔμπλεως ὀργῆς κραυγὴν ζηλοτυ-
πίας...

—οο—

Φαῦ! εἰς τὰ χεῖλη τῆς φαίδρον μεϊδιάμα πλανᾶται Ὅποτε σύνουος, ἦσυχος, μετὰ κρυφίαν πάλην, ὁμολογεῖ πῶς αγαπᾷ καὶ δὲν ἀνταγαπᾶται, καὶ θάπτει πόθον μάταιον εἰς σιωπὴν μεγάλην.

—οο—

καὶ τέλος, πάλιν μεϊδιά ὅποτε χάρις θεία εἰς τὴν καρδίαν τῆς σιγῆν καὶ λήθην διαχύθη... καὶ μεϊδιά, κ' ἐν τῇ φρικτῇ ἐκείνῃ ἀγωνίᾳ, καθ' ἣν δὲν θέλει ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα τῆς ν' ἀφήση.

ΔΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ

ΤΟΥ

ΚΑΡΡΟΥ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

— Ἰδοὺ κατὰ πρῶτον ἡ εἰδησις τὴν ὁποῖαν ἔχω νὰ σᾶς δώσω, ἐπανελάβεν ὁ

χάν, ἀν καὶ δὲν ἐλπίζω νὰ τὴν ἀκολουθήσετε. Ἐπιτρέψατε ἀμέσως εἰς τὰς Ἰνδίας! Εἰσθε εἰς τόπον ὅπου ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἰσχυροτέρα καὶ αὐτῆς τῆς ἀκάμπτου θελήσεώς σας, καὶ τόσον ὑπομονητικῆ, ὥστε ἀκολουθεῖ μετὰ μεγίστης ἐπιμονῆς, τὴν ἐλαφροτέραν ἐνδειξιν ἱκανὴν νὰ τὴν ὀδηγήσῃ πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ δολοφόνου. Ἐτη ὀλόκληρα δύνανται νὰ παρέλθωσι χωρὶς νὰ ἀπαυδήσῃ ζητοῦσα. Τὰ βήματά της εἶναι βραδέα καὶ ἀθόρυβα, ἀλλ' εἶναι ἀσφαλῆ· οἱ βραχιόνες της εἶναι σιδηροὶ καὶ τὰ κτυπήματά της θανατηφόρα!

— Νομίζετε ὅτι θὰ μὲ ἐκφοβίσετε διὰ τῶν ἀορίστων τούτων εἰδοποιήσεων; ἠρώτησεν ὁ νέος μετὰ γέλωτος εἰρωνικοῦ. Πολὺ πρὶν ἢ βραδυποροῦσα αὕτη δικαιοσύνη, περὶ ἧς μὲ ὀμιλεῖτε, δυνήθη νὰ μὲ συλλάβῃ, ἢ ἔλλεν θὰ ἀνῆκῃ εἰς ἐμέ! Εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου της, εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς της, θὰ λησμονήσῃ τὸν στιγμιαῖον ἔρωτά της πρὸς τὸν ἀθλιὸν ἀντίζηλόν μου!

— Ποτέ! δὲν τὴν γνωρίζετε.

— Γνωρίζω ὅμως ἐμαυτὸν!

— Τότε δὲν μὲ μένει πλέον εἰμὴ νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω!... Ἀλλὰ, μολονότι ἀποχωρίζομεθα σήμερον, δὲν ἀποχωρίζομεθα ὅμως διὰ παντός. Εἴθε ὁ ἀποχωρισμός μας νὰ ἦτο αἰώνιος!... Ὅταν ἡ πρόρρησις τὴν ὁποῖαν περιφρονεῖτε πραγματοποιηθῇ, ὅταν τὸ δυστύχημα περὶ τοῦ ὁποῖου σᾶς εἰδοποιῶ σᾶς καλύψῃ διὰ τῆς σκιᾶς του, θὰ ἐπανιδρωθῶμεν! καὶ ἡ σιγμὴ ἐκείνη, φοβοῦμαι δευ θὰ ἦναι τρομερὰ καὶ διὰ τοὺς δύο!

— Ὀνειροπόλε! ἀνέκραξεν ὁ Μίραν.

— Σκεπτικός! ἀπήντησε μελαγχολικῶς ὁ γέρον ἀποσυρόμενος βραδέως.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ χάν ἐγκατέλειψε τὸ Βουγγαλῶρ-χάλλ, πρὶν ὁ νέος Ἰνδὸς ἀποφασίσῃ νὰ τὸν παρακαλέσῃ ὅπως μείνῃ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀναχώρησιν του διὰ τῆς τῆγμάτος τινος· καὶ ὅλαι αἱ ἀναζητήσεις τὰς ὁποῖας ἔκαμον διὰ νὰ ἀνακαλύψωσι τὴν διαμονὴν του ἀπέβησαν μάταιαι.

τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ὁ Μίραν διηγήθη εἰς τὴν συνταγματάρχην Μομφράν, ὅστις δὲν ἐτόλμα νὰ λάβῃ τὸν τίτλον τοῦ βαρῶνους πρὶν λάβῃ τὴν ἐπίδειξιν τοῦ θανάτου τοῦ ἀνεψιῦ του, τὴν συγκατάθεσιν τῆς γονομένην μετὰ τοῦ χάν, παραλείπων, φησὶ

σικῶς πᾶν ὅ,τι ἀνεφέρετο πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς ἀναχωρήσεώς του· διότι οὐδέποτε ἐγένετο λόγος μετὰξὺ αὐτῶν περὶ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἀπέθανεν ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ.

— Μὲ φαίνεται, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης μετὰ τινος στιγμᾶς σκέψεως, ὅτι ὁ γέρον οὗτος ἐνδιαφέρεται πικραδῶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ τοῦ Ἑβραίου Ἀσθωνος, τοῦ ὁποῖου αἱ φιλόδοξοι ἐλπίδες ἐνεθαρρύνοντο ὑπὸ τῆς μεροληψίας τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου.

— Ἀλλ' αἵτινες ἐμηδενίσθησαν ἤδη! ἀπήντησεν ὁ Μίραν.

— Ἀναμφιβόλως! ἀνέκραξεν ὁ φίλος του· νομικῶς καὶ ἠθικῶς εἶμαι κηδεμόν τῆς ἀνεψιάς μου. Ἄμα παρέλθωσιν αἱ Ὀλιβερὰ αὐταὶ σκηναὶ τῆς ἀνακρίσεως θὰ τὴν φέρω εἰς τὸ Λονδίον.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Μίραν-Ἄραξ ἤστραψαν ὑπὸ εὐχαριστήσεως.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν δικαστῶν;

— Δὲν νομίζω. Εἰς πείσμα τῆς γνώμης τοῦ ἱατροῦ ὁ ἀτυχῆς ἀδελφός μου ἀναμφιβόλως κτύπησε τὸν κροτάφον. Πρὸ πολλοῦ ἐφοδούμην τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ εἶδους τούτου τοῦ μονήρους καὶ τεθλιμμένου βίου του. Ὑπάρχει τι ἐν τούτοις τὸ ὅποιον ὁ μᾶς ἐνοχλήσῃ.

— Ποῖον;

— Ἡ κατάστασις εἰς ἣν εὔρομεν τὸν γέροντα ἰχνευτὴν Μαρτίνον, τοῦ ὁποῖου τὸ κρανίον ἐθλάσθη δὲν ἤξεύρω πῶς. Ἄλλως τε, ἡ μαρτυρία του δὲν θὰ δυνήθη νὰ διαρωτίσῃ τὸ μυστήριον, ἐπειδὴ οἱ ἐπιστήμονες ἀπεφάνθησαν ὅτι καὶ ἐάν ἐσώζετο, ὅπερ σχεδὸν ἀπίθανον διὰ τὴν ἡλικίαν του, θὰ ἔμενε βλάξ καθ' ὅλην τοὺ τὴν ζωὴν.

Σχεδὸν ἀδιόρατον μεϊδιάμα συνέστειλε τὰ χεῖλη τοῦ Ἰνδοῦ, ὅταν ἤκουσε τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην ἧτις διέλυε τὸν μόνον σπουδαῖον φόβον ἀνακαλύψεως, ἀν καὶ δὲν ἐγνώριζεν ἀκόμη ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ ἐγκλήματος.

— Ἄλλη τις περίπτωσις εἶναι ἀνεξήγητος, ἐπανελάβεν ὁ συνταγματάρχης. Μὲ ὅλας τὰς λεπτομερεστάτας ἀναζητήσεις, δὲν ἐπανεύρομεν ἀκόμη μῆτε διαθήκην, μῆτε τίτλους ἰδιοκτησίας, μῆτε οἰκογενειακὰ τιμαλφῆ. Ἐν τούτοις τὰ τελευταῖα ταῦτα, ἀξίως μυθώδους, ἦσαν

πρὸ μικροῦ ἐτι εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου.

Ὁ Μίραν ἐξήγει εὐκόλως τὴν ἐξαφάνισιν τῆς διαθήκης, ἀλλ' ὅχι καὶ τῶν τιμαλφῶν λιθῶν καὶ τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας. Αἰρῆνης ἐνθουσιασθῆσα ἤκουσεν ἡ τροφὸς εἰς τὴν θύραν τῆς βίβλου θάλασσης, ὅταν ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ ἀνεκοινωνεν εἰς τὸν Μαρτίνον τὸ σχέδιόν του νὰ κρύβῃ τὴν διαθήκην καὶ τὰ οἰκογενειακὰ τιμαλφῆ.

— Ὁ γέρον βραδύροχος! ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης· καὶ ἤδη ὅτε εἶναι βλάξ πᾶσα εὐπίς νὰ τὰ ἐπανεύρωμεν ἀπωλέσθη.

— Ἰσῶ; ὅχι· καὶ ἄλλοι δύνανται νὰ γνωρίζωσι τὰ ἀπόκρυφα τοῦ φρουρίου.

Ἐσκεπτετο τὸν κωνικλοτρόπον.

— Ἡ ἐξαφάνισις τῶν τιμαλφῶν τούτων, ἐπανελάβεν ὁ συνταγματάρχης, δύναται νὰ διεγείρῃ ἀδίκους ὑπονοίας καὶ πολὺ ὀχληρὰς ἀδικίας. Ὁ ἄλλος οὗτος βραδύροχος, ὁ δόκτωρ Ὀσμ, ἐργασίος τοῦ Καρρῶν, διεκήρυξε μεγαλοφώνως ὅτι δὲν πιστεύει νὰ ἐγένετο αὐτοκτονία.

— Πῶς ἐξήγει λοιπὸν τὸν θάνατον τοῦ βραδύρου; ἠρώτησεν ἀμερίμως ὁ νέος Ἰνδός.

— Λέγει ὅτι ἐγένετο φόνος! ἀπεκρίθη ὁ φίλος του, τοῦ ὁποῖου ἡ φωνὴ ἐκινδύνευσε νὰ σβασθῇ προφέρουσα τὴν τριμερὰν ταύτην λέξιν. Τὸ κακὸν εἶναι ὅτι ἐπειδὴ εἶναι εἰρηνοδίκτης δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἀποκλείσωμεν τῆς ἀνακρίσεως. Συνετῶς φερόμενος συγκατετέθη νὰ ἀποσυρῆ ἢ ἀνεψιά μου εἰς τὸ πρεσβυτέριον· καὶ ἀληθῶς δὲν βλέπω πῶς ἡδυνάμην νὰ ἀντισταθῶ· ἀλλ' ἐάν αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψωσι θὰ τὴν φέρω εἰς Λονδίον.

Ὁ Μίραν-Ἄραξ ἦτο πολὺ εὐτυχῆς μανθάνων ὅτι ἡ ἔλλεν θὰ ἦτο μετ' ὀλίγον εἰς Λονδίον ὑπὸ τὴν φύλαξιν τοῦ κηδεμόνος της, καὶ ἔνεκα τούτου δὲν ἠσθάνετο πόσας ἀνησυχίας περιεῖχον αἱ ἄλλαι εἰδήσεις τοῦ συνταγματάρχου. Μεχρι τότε τὰ πάντα ὑπεχώρουν πρὸ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεώς του. Δὲν εἴξευρε πόσον ἰσχυρὰ εἶναι ἡ καρδία τῆς γυναικὸς ὅταν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ κατήκοντος καὶ τοῦ ἔρωτος.

τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, ὁ σὶρ Ζάσπερ Πέπερ καὶ ὁ στρατηγὸς Βουγιέ ἐπανήλθον εἰς Βουγγαλῶρ-χάλλ μετὰ τῆς μίστρης Ἐλτωνος.

τὴν ἐπιούσαν λίαν πρῶτι ἡ λεδὴ Ἄρεβελ ἀνεχώρησε διὰ Λονδίον.

— Τί θλιβερά διαμονή! είπεν αὐτὴ εἰς τὸν συνταγματάρχην Μομβράῦ ὅστις τῇ προσέφερε τὸν βραχίονα μέχρι τῆς ἀμάξης. Στοχάζομαι ὅτι δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ τὴν ἀφήσετε μετὰ τοῦ φίλου σας Μίραν-Ἄφαξ;

Ὁ συνταγματάρχης ἀπεκρίθη ὅτι τοῦτο ἐξηρτάτο ἐκ τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ τῷ ἐπιβάλλῃ τὸ θλιβερόν συμφέρον τοῦ φρουρίου τοῦ Καρρόου.

Ἡ λέδη Ἀρεβελ ἐμειδίασε σαρκαστικῶς.

— Ὡς τὰ καθήκοντα κηδεμόνος τῆς μίς Δεβέρ καὶ διαχειριστοῦ τῆς περιουσίας τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ; ἀπήντησεν.

Ὁ συνταγματάρχης ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ἐπιβεβαιωτικῶς. Πάντοτε εἶχε θεωρήσει τὴν λέδην Ἀρεβελ ὡς ὀχληρὰν καὶ ραδιοὔργον καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐρωτᾶται παρ' αὐτῆς.

— Ἰτως, ἐπανελάβεν ἡ κυρία ἐκείνη, δύναιμι νὰ ἀπομακρύνω ἀφ' ὑμῶν φροντίδας λέγουσα ὅτι ὁ βαρῶνος διὰ τῆς διαθήκης του ἄφησε τὴν ἀνεψιάν του ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ σφραγιδοφύλακος καὶ τοῦ δόκτορος Ὄρμ, καὶ τὴν περιουσίαν του εἰς τὴν διαχείρισιν κληροδόχων.

— Ἀδύνατον! ἀνέκραξεν ἐκπληκτος ὁ συνταγματάρχης· δὲν εὐρέθη διαθήκη.

— Ἐρωτήσατε τὸν συμβολαιογράφον Ἐλξορθῦ ἐάν τοιαῦται δὲν ἦσαν αἱ κύριαι διαθέσεις, καὶ ὅταν βεβαιωθῆτε περὶ τούτου, ἔλθετε νὰ μὲ εὑρετε εἰς Λονδίον, θὰ σὰς εἰπῶ εἰς ποίας χεῖρας περιέπεσεν ἡ διαθήκη καὶ διὰ ποίας τιμῆς δυνάμεθα νὰ τὴν ἐξαγοράσωμεν.

— Οὕτω λοιπόν ἡ διαθήκη τὴν ὁποίαν ἐκλεψεν ὁ Βίλλ Σίδελερ ἦτο εἰς τὴν κατοχὴν τῆς λέδης Ἀρεβελ. Ἡ πολυμήχανος ἐκείνη γυνὴ ἦτις κατ' ἀρχὰς ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τούτου διὰ νὰ νυμφεῖται τὴν θυγατέρα τῆς μετὰ τοῦ Ἰνδοῦ πρίγκηπος, εὐέλπεν ὅλα τὰ σχέδιά τῆς ἀνατρεπόμενα διὰ τῆς ἀρπαγῆς καὶ τοῦ λαθραίου γάμου τῆς Ἰσαβέλλης· ἀλλ' εἶχε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς λείας τῆς, καὶ τότε μόνον νὰ ἀποδώσῃ τὴν διαθήκην ὅταν ὀρίσῃ τὰς συμφωνίας τῆς.

Πρὶν ἢ ὁ συνταγματάρχης συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως εἰς τὴν περίστην ἐκ τῶν λόγων τῆς λέδης Ἀρεβελ, ἡ ἀμαξία ἐκίνησε, καὶ ἔμεινε μόνος ὑπὸ τὴν στοάν.

— Ἡ ὑπόθεσις περιπλέκεται! ἐψήθουρισεν ἐπιστρέφων. Οὐδὲν καλὸν δύναιται νὰ

προκόψῃ ἐκ τῶν μηχανορραφῶν τῆς ραδιοὔργου ταύτης!

Πρὶν κινήσῃ διὰ τὸ φρούριον, ὅπου ἄφειλε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀνάκρισιν, ὁ συνταγματάρχης ἔλαβε μακρὰν ἐμπιστευτικὴν συνδιάλεξιν μετὰ τοῦ νέου Ἰνδοῦ, ὅστις σύνοιδε τὴν ἀνάγκην νὰ ἐμποδίσῃ, ἀδιάφορον διὰ τίνων μέσων, τὴν ἐπιστροφήν τοῦ ἀντεραστοῦ του. Ὁ Μίραν ἀνγγεῖλε τὴν πρόθεσίν του νὰ ἀναχωρήσῃ ἀμέσως διὰ Λονδίον.

— Δὲν θὰ περιμένετε μέχρις ἄου. . .

— Ὀχι! τὸ Λονδίον εἶναι ἡ ἀγορὰ τῶν ἀνθρώπων! Δύναιται τις ἐκεῖ νὰ ἀγοράσῃ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ἐγκλήματα. Ἐδῶ εὐρίσκω μόνον ὄργανα βάναια καὶ εὐήθη ἐκεῖ, θὰ ἔχω εἰς τὴν διάθεσίν μου τὴν διάνοιαν ἣτις συλλαμβάνει καὶ τὴν χεῖρα ἣτις ἐκτελεῖ!

— ἔχετε ἀνάγκην πράκτορος ψυχροῦ, ἀπορριπτικοῦ, ἱκανοῦ ἀνθρώπου ἔχοντος πολλὴν γενναϊότητα καὶ ὀλίγην συνείδησιν.

Ὁ Μίραν ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ἐπιβεβαιωτικῶς.

— Εἰς τί θέλετε νὰ τὸν μεταχειρισθῆτε; . . . Ἄλλ' ἡ ἐρώτησις εἶναι ἀνωφελής. Διὰ τὴν Ἰταλίαν; . . .

Ὁ Μίραν ἐπανελάβε τὸ αὐτὸ σημεῖον.

Ὁ συνταγματάρχης Μομβράῦ δὲν ἐζήτησε νὰ μάθῃ περισσότερα. Ἡ ἠθικότης του ὠμοίαζε μὲ τὴν σκέψιν τῆς στουθοκαμήλου ἣτις ὅταν ἔχη τὴν κεφαλὴν κερυμμένην ἐντὸς τῆς ἀμμου νομίζει ὅτι δὲν τὴν βλέπει ὁ κυνηγός. Οὕτω ὁ συνένοχος τοῦ Μίραν-Ἄφαξ ἐνόμιζε τὰς πράξεις του ἀνεπιλήπτους διότι ἠγνόει τὰς λεπτομερείας τοῦ ἐγκλήματος.

Καθίσας εἰς τὴν τράπεζαν ἔγραψε συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ροζέρτον Μαρτιγγάλην, καὶ τὴν παρουσίασεν ἀνοικτὴν εἰς τὸν φίλον του ὅστις τὴν διέτρεξε προσεκτικῶς.

— Ποῖος εἶναι αὐτός ὁ ἀνθρωπος; ἠρώτησεν.

— Αὐτός τὸν ὁποῖον ζητεῖτε· πτωχός, ἀλλ' ὑπερήφανος, γενναῖος, ἐπιδέξιος, ἀλλὰ χωρὶς τύψεις συνειδήτος. Πληρώσατέ τον καλῶς, καὶ δύνασθε νὰ ἀγοράσετε τὴν ψυχὴν του, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει πάντοτε ὅτι εἶναι ἀκάμῃ διὰ πώλησιν!

Οὕτω λοιπὸν ἀπεχωρίσθησαν. . . διὰ νὰ ἐπανευρεθῶσιν εἰς Λονδίον· ἀλλὰ πρὶν

τούτου ἀπεφάσισαν ὅπως ἡ τροπὸς, γενόμενη ἀφαντος διὰ τρόπου τόσον ἀνεξηγήτου, παρουσιασθῇ ἐκουσίως εἰς τὴν ἀνάκρισιν διὰ νὰ καταθῆσθ'· διότι ἦτο μεγίστης σημασίας νὰ ἀποφανθῇ τὸ δικαστήριον ὅτι ἐγένετο αὐτοχειρία καὶ ὄχι φόρος.

— Δύνασθε νὰ βασισθῆτε ἐπὶ τῆς σταθερότητός της; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Ὡς ἐπ' ἐμοῦ αὐτοῦ! ἀπεκρίθη ὁ Μίραν μετὰ μειδιάματος. Ἡ Ζάρα καὶ τὸν θάνατον ἐάν ἴδῃ ἐνώπιόν της, ὁ σφυγμός της δὲν θὰ ταρχθῇ περισσότερον τοῦ κοιμημένου παιδίου!

— Τότε, ἂς παρουσιασθῇ!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'.

Ὁ συνταγματάρχης Μομβράῦ ἐπιστρέφων εἰς τὸ φρούριον ἀπεφάσισε νὰ σταματήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δόκτορος Ὄρμ διὰ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς Ἑλλεν. Ἡ Ξευρε πῶς νὰ διατηρῇ τὴν καλὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ὅτι παρήγαγεν ἐπὶ τοῦ πνεύματός της. Ὁ συνταγματάρχης καὶ ὁ ἐφημέριος ἐπορεύθησαν λοιπὸν ὁμοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους δικαστικούς ἄρχοντας.

Ἡ ἀνάκρισις ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ὅπου συνηθροίσθησαν ὅλοι οἱ ἀγρονόμοι τοῦ μακαρίτου βαρῶνου, καὶ μετὰξὺ ἄλλων ὁ Ματθαῖος Ἄσθων καὶ ὁ Ζῶε Βέαν. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἤρχετο, αὐτὴν ταύτην τὴν πρῶϊαν καὶ τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἀγρονόμου, νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐφημερίου ὅστις ἐξετίμα πολὺ τὴν ἱκανότητά του. Τὸ ἀνάβαθρον, εἰς τὸ ὕψος τῆς αἰθούσης, κατείχετο ὑπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ τῆς γείτονος ἀριστοκρατίας. Ὅλοι ἐλυποῦντο διὰ τὴν τύχην τοῦ θύματος, καὶ ὅλοι τὸν ἐπήνουν. Καὶ αὐτοὶ οἱ πτωχοὶ συνωθοῦντο εἰς τὰς θύρας, ὅπου συδιελέγοντο καθ' ὁμίλλους. Ἐάν τὰ δάκρυα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἐπιτάφιον, τὸ ἐπιτάφιον τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ Μομβράῦ θὰ ἦτο τὸ εὐγλωττότερον.

Ὁ πρῶτος μάρτυς ἦτο ὁ Ἐλξορθῦ, ὅστις διηγήθη τὴν προηγουμένην ἐπίσκεψίν του εἰς τὸ Καρρόου, τὴν προετοιμασίαν τῶν δύο διαθηκῶν, τὸν τρόπον δὲ οὐ τῷ ἠρ-

πάγῃ ἐκείνη τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ θέσῃ εἰς τὰ ἀρχεῖά του, καὶ τὴν οὐχ ἦττον μυστηριώδη ἐξαρχνήτιν τῆς δευτέρας.

Ἐπὶ τῇ κινήσει τοῦ συνταγματάρχου Βούτλερ, ὅστις ἐλάμβανε σημειώσεις τῆς συζητήσεως, ὁ κορόνερ ἠρώτησε τὸν συμβολαιογράφον ἐάν ἦτό ποτε εἰς τὰς Ἰνδίας.

— Ποτε, ὑπῆρξεν ἡ ἀπόκρισις.

Ἀνέγνωσαν ἀκολουθῶς τὴν κατάθεσιν τῆς ὀρρανῆς, τὴν ὁποίαν δύο ἄρχοντες καὶ ὁ κορόνερ ἔλαβον ἀπὸ τὸ πρεσβυτέριον· συμπαθούντες τὴν ἀπελπισίαν τῆς Ἑλλεν τὴν ἀπήλλαξαν τοῦ κόπου νὰ παρασταθῇ. Ἐγένετο ὄγος ἐν αὐτῇ τῇ καταθέσει περὶ τῆς ἐν τῇ στοᾷ τῶν εἰκόνων συναντήσεως, τῆς ἀντιστάσεως τῆς τροποῦ ὅταν ἡ νέα κόρη ἠθέλησε νὰ καταβῇ εἰς τὴν πρῶτην εἰδοποίησιν, περὶ τῆς φανείσης σκιάς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ, καὶ τέλος περὶ τῆς κλεισθείσης διὰ τοῦ μοχλοῦ θύρας.

Μόλις ἐπρόφερον τὸ ὄνομα τῆς τροποῦ, καὶ μέγας ὄρυθος ἐγένετο ἐν τῷ πλήθει τῶ ἐυρισκομένων εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῆς αἰθούτης. Ἰσὴν κεκαλυμμένη ἐπλησίασε πρὸς τὴν τράπεζαν ὅπου προέδρευεν ὁ κορόνερ, ἔπειτα ῥίπτουσα εἰς τὰ ὀπίσω τὸν πέπλον τῆς, ἀπεκάλυψε τοὺς χαρακτῆρας τῆς Ζάρας.

— Εἶμι εἰς τύπον, εἶπε, τοῦ ὁποίου ἀγνοῶ τοὺς νόμους· ἀλλὰ παρουσιάζομαι ἐνώπιόν σας διότι δὲν τοὺς παρεβίβασα! Ἐρωτήσατέ με, θὰ ἀποκριθῶ. Ἐάν δὲν δύναιμι νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς τὴν δικαιοσύνην σας, ἐμπιστεύομαι τοῦλάχιστον εἰς τὴν ἀθωότητά μου!

Τὸ παραχθὲν διὰ τῆς τολμηρότητος καὶ τῆς ἀπλότητος τῶν λέξεων τούτων ἀποτελέσμα ὑπῆρξεν εὐνοϊκώτατον· καὶ αὐτός ὁ ἐφημέριος ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι ὑπῆρξε πολὺ αὐστηρὸς εἰς τὴν κρίσιν του.

Ἡ τροπὸς ἀπεκρίθη χωρὶς νὰ διστάσῃ εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις. Εἰς τὴν τελευταίαν: « Διὰ τί ἐμποδίζατε τὴν μίς Δεβέρ ὅταν ἠθέλησε νὰ καταβῇ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ θεοῦ της; » ἡ ἀπόκρισις τῆς ὑπῆρξεν ἐπιτηδεῖα καὶ ἀληθῆς συνάμα.

— Διὰ νὰ προφυλάξω τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον ἀνέβη ἀπὸ πάντα κίνδυνον, ἐάν ὑπῆρχέ τις κίνδυνος, ἢ ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα ταρχθείσης φαντασίας ἣτις ἦδη τὴν εἶχε καταστήσει ἀσθενῆ.

τον δὲ μεγαλεῖον ἢ φαντασία δὲν εὐρίσκει εἰς καμμίαν ἄλλην ἐποποιίαν. Ὁ Ἄδδισων σφάλλει θέλων νὰ θαυμάσῃ τὸν Μίλτωνα κατὰ τοὺς κανόνες καὶ τὴν αὐθεντίαν τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὅτι ἀποτελεῖ τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου, εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἀνομοιότης τοῦ πρὸς πᾶν γνωστὸν πρότυπον. Ἐνῶ τ' ἄλλα ποιήματα θεμελιούνται ἐπὶ τῆς ἀναμίξεως τοῦ θαυμαστοῦ καὶ τοῦ ἱστορικοῦ, τὸ ποίημα τοῦ Μίλτωνος δὲν ἐξέρχεται μῆτε στιγμὴν ἀπὸ τὰ εὐρύχωρα σύνορα τοῦ θαυμαστοῦ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Εἴτε ὁ ποιητὴς κατοικεῖ τὰς ζοφώδεις ἢ τὰς φωτεινὰς χώρας τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου κόσμου, εἶναι ἀνάγκη ὡς εἶναι τοῦ αἰ διηγήσεις νὰ πλάττωνται ὑπὸ τῆς φαντασίας καὶ ὑπ' αὐτῆς νὰ ὑποβαστάζωνται. Ἡ ἐργασία τοῦ πνεύματος τοῦ ποιητοῦ ἐν τῇ ὅλῳ ἰδανικῇ ὑποθέσει ταύτῃ ὁμοιάζει μ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος θαυμασίως περιέγραψε, μὲ τὴν φανταστικὴν πτώσιν τοῦ Σατανᾶ διὰ μέσου τῶν πεδιάδων τοῦ ἀπείρου κενοῦ. Τοιαύτη ριψοκίνδυνος πτήσις βεβαίως δὲν γίνεται χωρὶς πτώσεις καὶ παρεκδρομὰς. Τὰ ἐλαττώματα τοῦ αἰδοῦ τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου εἶναι μεγάλα, καὶ ὁ γάλλος ἀναγνώστης, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, τὰ εὐρίσκει ὀχληρά. Ὅχι ὅτι ὁ Μίλτων συχνάκις παρουσιάζει ὡς ὁ Σεξπὴρ ἐξεικονίσεις βαναύσου καὶ ἀκρατήτου πραγματικότητος αἰτινες δυσαρεστοῦσι τὸν ἀναγνώστην. Ἡ πολυμαθὴς καὶ θεολογικὴ του μούσα πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς ἀφιλοκαλίας. Ὁ Σεξπὴρ, εἰς τὰ ὀρμήματα τῆς μεγαλοφυΐας του ὠφελεῖται ἀπὸ τὴν ἀμάθειάν του. Ἐφευρίσκει ἐκτὸς τῶν κανόνων καὶ τῶν πραγμάτων ὅσα ἀγνοεῖ καὶ φαίνεται τοσοῦτον μᾶλλον καινοπρεπῆς ὅσον εἶναι μᾶλλον ἀκαλλιέργητος. Ἀπ' ἐναντίας δὲ, ἐκ τῆς σωρείας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἀναμνήσεων ὁ Μίλτων παράγει τὴν ἀρχετυπίαν αὐτοῦ, εἶναι δὲ τοσοῦτον καινοπρεπέστερος, καθ' ὅσον ἡ φαντασία του πλήρης γνώσεων ἀνέβρασε πολυχρονίως διὰ τῆς σπουδῆς καὶ ἐφευρίσκει ἐπέκεινα ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων διανοημάτων τὰ ὅποια παρίστανται εἰς αὐτόν. Ἀλλ' ἡ παρεκτροπὴ παράκειται εἰς τὴν τοιαύτην ἀψύλλειαν· ἀλλόκοτοι

καὶ περιτταὶ εἰκασίαι, ὀχληραὶ λεπτομέρειαι γεωγραφίας καὶ μυθολογίας, λεπτολογίαι συζητητικαί, ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀνούσιχα χαριεντίσματα, πληθὺς ἐνόητε τεχνικῶν ὄρων καὶ ἀπόλυτος ἔλλειψις ποιήσεως, ἰδοὺ τί ἐπισκοτίζει τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Μίλτωνος καὶ σμικρύνει τὴν ἀφατον ἡδονὴν τὴν ὅποιαν ἐμπνέει κατὰ πρῶτον τὸ μεγαλοπρὸς του ποίημα.

Ὅσα καὶ ἂν λέγῃ ὁ ἀγγλῖνος Ἄδδισων ἡ ἰδέα τῆς σμικρύνσεως τῶν δαιμόνων ὡστε νὰ χωρῶσι καὶ νὰ συνεδριάξωσιν εἰς ὑποχθόνιον τι κοινοβούλιον εἶναι πλάσμα γελοῖον· τὸ δὲ φρικαλέον πλάσμα τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου ἐγκλείει πλειότεραν φρίκην παρά μεγαλοφυΐαν. Ὁ θάνατος ἐγείρων τὴν κεφαλὴν, διὰ τ' ἀναπνεύσῃ τὴν ὄσμην τῶν μελλόντων πτωμάτων, εἶναι ἀγγλικὴ θηριωδία ἐπιβεβαμμένη μὲ ἰταλικὴν ἀπειροκαλίαν. Οἱ ἀντάρται ἀγγελοὶ κανονοβολοῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Θεὸς λαμβάνων διαδότην διὰ νὰ περιγραμμίσῃ τὸ σύμπαν, οἱ διάβολοι μεταβαλλόμενοι εἰς ὄφεις διὰ νὰ συρίσῃσι τὸν ἀρχηγόν των, εἶναι ἐφευρέσεις ἰδιότροποι μᾶλλον παρά μεγάλαι. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀρνηθῶμεν καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ Μίλτων σμικρῶς ἐνεπνεύθη ἐν τῇ γλώσσῃ τὴν ὅποιαν βάλλει εἰς τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι συχνάκις τὸν παριστᾷ δογματίζοντα ὡς θεολόγον. Τέλος, τὸ δ' ἐλάττωμα τοῦτο θὰ φανῇ σοβαρώτερον, τὸ ποίημα αὐτοῦ ὅπου δὲν εὐρίσκει τις εἰμὴ δύο πραγματικὰ πρόσωπα καὶ ἐν μόνον ἀνθρώπινον συμβᾶν, τὸ ποίημα τοῦτο, μετρωριζόμενον πολὺν χρόνον διὰ τῆς μεγαλοφυΐας, καταπίπτει εἰς τὸ δέκατον ἄσμα, ἀμέσως μετὰ τὴν παρακοὴν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, καὶ τὰ δύο τελευταῖα βιβλία δὲν εἶναι πλέον εἰμὴ ὀχληρὰ λογομαχία μετ' ἀναμίξεως λαμπρῶν τεμαχίων.

Ἰσως λείπει προσέτι ἀπὸ τὸν Ἄγγλον ποιητὴν καὶ δῶρόν τι ἀπονεμηθὲν εἰς μόννας τὰς εὐδαιμόνας μεγαλοφυΐας τῆς Βλαδὸς καὶ τῆς Ἰταλίας καὶ ὁμοιάζον πρὸς τὸν διαυγῆ καὶ καθαρὸν ὄριζοντα ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ἐκεῖναι περιβάλλοντο. Ἰσως εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἡ ἐβραϊκὴ λύρα, καταβαρυνθεῖσα ἀπὸ τοὺς μονοτόνους οὐραγοὺς τῆς Ἄρκτου ἐκπέμπει φθόγγους θλιβερωτέρους καὶ μᾶλλον ὑπακώφους. Καὶ ὅμως

ποῖται ἐκσφενδονίσεις φωτός, ποῖα ἀνατολικὴ ποίησις· ἐξαστράπτει διὰ μέσου τῶν νεφῶν ἐκείνων καὶ τὰ διαχρωματίζει μὲ λάμψιν οὐρανίαν! Πολλάκις παρετηρήθη μετ' ἐκπλήξεως πῶς πνεῦμα τόσον ὑπεροπτικὸν καὶ ζοφώδες διέπρεψεν εἰς τὰ χαριέντα ζωγραφήματα. Ὁ συνδυασμὸς οὗτος τῶν γλαφυρῶν καὶ τῶν τρομερῶν εἰκόνων δὲν εἶναι μολοντοῦτο ἰδιόζων εἰς τὸν Μίλτων. Εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς ποικιλίας. Ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μέχρι τοῦ Δάντου, ἀπὸ τοῦ Τάσσου μέχρι τοῦ Ρακίνα, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀληθοῦς ποιητοῦ πάντοτε ἀνέμιξε τοὺς ποικίλους τούτους τόνους. Ἀλλ' ἐπιδὴ ποτὲ αἱ ἀντιθέσεις αὐτὴ δὲν ὑπῆρξαν μᾶλλον κατάδηλοι, ποτὲ ἡ τέχνη τοῦ ποιητοῦ δὲν ἐξέπληξε πλειότερον.

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι κυρίως αὐτὴ ἡ περιγραφή τῆς Ἐδέμ τὸ μέρος ὅπου ὁ Μίλτων δεικνύεται κατ' ἐξοχὴν θαυμασίως· αἱ εἰκόνες του δὲν φαίνονται ληρωθεῖσαι ἀμέσως ἐκ τοῦ ζῶντος πρωτοτύπου τῆς φύσεως καὶ ὑψωθείσαι ἔπειτα διὰ τῆς φαντασίας μέχρι τοῦ ἰδανικοῦ. Ὁ Μίλτων περιγράφει κατὰ τὰ βιβλία. Ἐνταῦθα δὲ ἡ μνήμη του τὸν στενοχωρεῖ μᾶλλον παρ' ὅτι τὸν πλουτίζει. Ἡ πολυήδονος Ἐδέμ εἶναι δι' αὐτόν ἡ κοιλὴ τῆς Ἐίνης, μάρτυς τῶν δακρύων τῆς Περσεφόνης, τὰ δὲ ἄνθη τῆς ἀρχαίας ποιήσεως ἀποτελοῦσιν ὅλην τὴν διακόσμησιν τῆς Ἐδέμ. Ἀλλ' ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐά, ἡ λεπτοτάτη καὶ σχεδὸν θεῖα φύσις των, ὁ ἔρωσ των ὅστις ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἀθωότητος των, ἡ ἀνέκφραστος καινοπρέπεια τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς γλώσσης των, ἰδοὺ τὰ πλάσματα τὰ ὅποια ἐξ ὀλοκλήρου ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ἄγγλον ποιητὴν. Ἡ ἐπικὴ μούσα δὲν εἶχε τίποτε ἐφεύρει παρόμοιον. Μ' ὅλην τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Βιργιλίου καὶ τὰ δάκρυα διὰ τὰ ὅποια μέμφεται ἑαυτὸν ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος, ἡ θνήσκουσα Διδὼ δὲν ἀξίζει τὴν εἰκόνα ταύτην τὴν ἀγνήν καὶ περιπαθῆ. Ὁ συζυγικὸς ἔρωσ ὁ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἐξεικονισθεὶς δὲν φθάνει εἰς τὴν ὑπερφυῆ ταύτην καθαρότητα. Ἐνταῦθα ὁ ἔρωσ εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδία ἀρετὴ, καὶ ἡ ἡδυπάθεια φαί-

νεται ἐν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσε.

Γνωρίζων ἐκ πείρας τὸ ἐξάισιον θείλητρον τὸ παρομαρτοῦν εἰς τοιαύτας εἰκόνας, ὁ Μίλτων κατῴρωσε νὰ ποικίλῃ καὶ νὰ παρτεῖνῃ τὰς σκηνὰς ἐνὸς δράματος τόσον θαυμασίως ἀπλοῦ. Δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸ ὅτι μᾶς ἐδειξε καθ' ὅλην τὴν λάμψιν τῆς καλλονῆς των καὶ τὴν ἀθωότητα τῆς ἀγάπης των τὰ δύο ταῦτα νέχα πλάσματα· δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸ ὅτι κατέστησε τελείαν τὴν εἰκόνα ταύτην τῆς καθαρότητος, τῆς δόξης καὶ τῆς εὐδαιμονίας, διὰ τῆς ἀντιταξίως ἀοράτου μάρτυρος δραπετεύσαντος ἀπὸ τὸν ἄδην καὶ ζηλοτυποῦντος ἐνταύτῃ καὶ σχεδὸν συγκεκινημένου διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ὅποιαν ἐρχεται νὰ καταστρέψῃ. Ἀρ' οὐ μετὰ τὰ χρώματα ταῦτα τὰ ἀπλοῖκά καὶ χαριέντα μᾶς ἐκτυλίσει τὰς γιγαντιαίας εἰκόνας τῆς οὐρανίας μάχης καὶ τὸ ὑπερφυῆ θεῖμα τῆς δημιουργίας, ὁ ποιητὴς ἐν τῇ διηγήσει τὴν ὅποιαν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος κάμνει εἰς τὸν ἄγγελον Ραφαήλ, μᾶς παριστᾷ πάλιν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὐᾶς ἐξερχομένων ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πλάστου· ἐπιστᾷ βραδέως τὴν μαγευμένην φαντασίαν μας εἰς τὸν πρῶτον τοῦτον ἔρωτα τὸν γεννώμενον ὁμοῦ μὲ τὴν ζωὴν καὶ φαίνεται ἀναζητῶν μετὰ θρησκευτικῆς φροντίδος ὅλα τὰ ἔχνη τῆς υπερτάτης εὐδαιμονίας ἧτις ἐγγίζει νὰ ἐξαφανισθῇ. Ἡ θλιβερωτάτη αὕτη λύσις τοῦ ποιήματος τῷ ἐμπνέει ἀκόμη εἰκόνας ὅχι πλέον ζωογονουμένας ἀπὸ χάριν μεγαλοπρεπῆ ὡς τὴν ἀθωότητα, ἀλλὰ καθωραϊζόμενας ἀπὸ χάριν συγκινητικὴν ὡς ἡ μετὰ τῆς καλλονῆς ἠνωμένη ἀδυναμία. Τίποτε δὲν ὑπερτερεῖ κατὰ τὴν παθητικότητα τὴν λύπην τῆς Εὐᾶς ἐνόχου καὶ τὴν ἀμοιβαίαν συγγνώμην τῶν δύο συζύγων. Διηγούνται ὅτι ὁ ποιητὴς διαιώνισε διὰ τῆς σκηνῆς ταύτης ἐν περιστατικὸν τοῦ βίου του, τὴν μετὰ τῆς πρώτης του γυναικὸς συνδιαλλαγὴν του. Ἡ μεγαλοφυΐα ποτὲ δὲν ἐμπνέεται κάλλιον παρά ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων τὰ ὅποια ἐδοκίμασεν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου, ὁ Μίλτων δὲν διστάζει νὰ κάμῃ ὑπαινιγμοὺς ἐπὶ φανερωτέρους πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὰς δυστυχίας του. Τοιοῦτοι δὲ εἶναι ἡ ἐπὶ κλησις πρὸς τὸ φῶς τὸ ὅποιον οἱ ὀφθαλμοὶ του δὲν βλέ-

Ὁ Κ. Ἐλβόρθυ διεβίβασεν εἰς τὸν κορὸνερ τεμάχιον χάρτου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ δόκτωρ Ὄρμ εἶχε γράψει ἐν τάχει γραμμάς τινάς.

— Πῶς κατωρθώσατε νὰ ἐξέλθετε τοῦ φρουροῦ ἀπαρατήρητος; ἠρώτησεν ὁ ἀρχων οὗτος.

Ἡ διήγησις τὴν ὁποίαν ἔκαμε περὶ τῆς ἀποδράσεώς της καὶ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη τοσοῦτον ἦτο πιθανὴ ὥστε μόλις ἔμειναν ὀλίγιστα ἀμφιβολίαι.

— Ὀλίγους εἶχα φίλους, προσέθηκεν. εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἀγαποῦν τοὺς ξένους, καὶ αἱ ἀπειλαὶ τοῦ γέροντος ἐρέως μὲ ἐτρόμαξαν. Ἦντλησα θάρρος ἐκ τῆς ἀθωότητός μου καὶ παρουσιάσθην ἐνώπιόν σας διὰ νὰ τὴν ἀποδείξω. Ἐάν ἤμαι ἐνοχος, καταδικάσατέ με! ἐάν ἤμαι ἀθῶα, λησμονήσατε ὅτι πρόκειται περὶ δυστυχούς ξένης χωρὶς ὑπεράσπισιν ἐν τῷ τόπῳ σας, καὶ ἀπολύσατέ με!

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας ταύτης, τῆς ὁποίας ἡ ἀπλότης ἦτο ἱκανὴ νὰ ἀφήσῃ εὐνοϊκωτάτας ἐντυπώσεις ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου, ἡ τροφὸς ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκάθησε κατὰ τὸν ἀνατολικὸν τρόπον. Ἡ πρὸ μικροῦ ζῶηρά καὶ συγκεκινημένη φυσιογνωμία της ἔλαβεν ἐν φρασίν ἀπαθείας δυσπροσίτου εἰς πᾶσαν ἔρευναν. Μετὰ συνδιάσκεψιν γενομένην χαμηλῇ τῇ φωνῇ μεταξὺ τοῦ κορὸνερ καὶ τῶν ἀρχόντων, ἀπεφασίσθη οὔτε νὰ συλλάθωσι τὴν Ζάραν οὔτε νὰ ἀμφιβάλλωσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων της.

Ἐξερχόμενη τῆς αἰθούσης, ἔρριψε βλέμμα μίσους ἐπὶ τοῦ δόκτορος Ὄρμ, ὅστις μόνος ἐψήφισε κατ' αὐτῆς.

— Προσέξατε νὰ μὴ πατήσῃ ἡ γυνὴ αὕτη τὸ κατώφλιον τῆς θύρας σας! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης Βούτλερ εἰς τὸ οὖς τοῦ ἀξίου ἐφημερίου. Γνωρίζω τὴν φυλὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐκτιμῶσι τὴν ζῶην τοῦ ἀνθρώπου ὅσον καὶ τὸ ἄνθος!

Ὁ ἐφημέριος ἐσπόγγιτε τὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἰδρῶτα ἰσως προερχόμενον ἐκ τῆς θερμότητος τῆς αἰθούσης, ἀλλ' ἀπεράσισε νὰ λάβῃ τοιαύτας προφυλάξεις καὶ νὰ δώσῃ τοιαύτας διαταγὰς, κατὰ τὴν εἰς τὸ πρεσβυτέριον ἐπιστροφὴν του, ὥστε νὰ μὴ πρὸς γυμναστικὴν ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον ἐφοβεῖτο.

Δὲν θὰ ἐπιμείνωμεν περισσώτερον ἐπὶ σκηνῆς ὀχληρᾶς, ἀφοῦ ἐξέτασαν λεπτομερῶς ὅλας τὰς καταθέσεις τῶν ὑπηρετῶν καὶ τὰς μαρτυρίας τῶν χειρουργῶν, οἵτινες συνεφώνουν λέγοντες ὅτι ὁ βαρῶνος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πυτοκτονήθῃ, οἱ δικασταὶ ἐξέφερον ἐτυμολογίαν παράδεχουμένην ὅτι φόνος ἐκ προμελέτης διεπράχθη παρ' ἐνός ἢ δύο ἀγνώστων, καὶ ἡ ἐτυμολογία αὕτη εὐχάριστησεν ὅλους τοὺς παρευρισμένους, ἐκτὸς δύο οὐδὲν λαβόντων μέρος εἰς τὴν δίκην.

Ὁ πρῶτος ἦτο ὁ συνταγματάρχης Μομβράυ, ὁ δεῦτερος ὁ Βίλλ Σίδελερ, ὅστις, διαρκούσης τῆς ἀνακρίσεως, εἶχεν ἀναμιχθῆ μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀγρονόμων καὶ τῶν χωρικῶν τῶν συνηθροισμένων πλησίον τῆς θύρας. Ἄμα ἤκουσε τὴν ἀπόφασιν, ἐκόμβωσε προσηκτικῶς τὸ κύνηγετικὸν ἐνδυμᾶ του καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ συνταγματάρχης μόνος ἴτως παρετήρησε τὴν ἀναχώρησίν του.

ΤΕΛΟΣ.

(Ἀπὸ τοῦ ἐπομένου φυλλαδίου ἀρχεται τὸ μυθιστόρημα ΤΟ ἌΝΘΟΣ ΤΗΣ ἈΛΟΗΣ συνέχεια τοῦ ΦΡΟΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΡΡΟΥ.)

ΜΥΘΟΣ

Ἐνας ποῦ δὲν ἀγαποῦσε τὴ δουλειὰ τόσο πολὺ,
— Ἄς τὴ λέμῃ τὴν ἀλήθεια καὶ ἄς μὴ μᾶς ὠφελῇ —
εἶχε μίσα στὴν αὐλὴ του ἓνα πατεῖνὸ θρεμμένο,
Καὶ γιὰ γρήγορο μαχαῖρι τὸ φτωχὸ προωρισμένο.
Καὶ λοιπὸν, ὅταν ὁ φίλος εἰς τὴν κλίνην τὴν καλὴν
ἐξέθυάλιζε, ξυπνοῦσε τὸ χαρούμενο πευλί,
Καὶ ἔμνοῦσε τὸ θεότου καὶ ξυπνοῦσε τοὺς ἀνθρώπους
Γιὰ ν' ἀρχίσουν τὴ δουλειὰ τους καὶ τοὺς ἀναγ-
[καίους κόπους,

Δίχως διόλου νὰ τὸν μέλλῃ,

Ἄν ξυπνοῦσε τὸν Τεμπέλη!

Τὸν ὑπέφερε τὴν πρώτην, τὸν ὑπέφερε ἀκόμα,
Ὅμως μίαν αὐγὴν πεταχθὴ ἀπὸ τὸ παχὺ τοῦ σῶμα,
Καὶ τὸν βρῖσκει σὸ χαρῆμι σὲ μίαν ὄρνιθα κοντά.
— Ἄχ, φωνάζει λυσοισασμένος, ποῖος τώρα μὲ βαρῆ
εἰς τὸ φλύαρο λαιμὸ σου τὸ μαχαῖρί μου νὰ βάνω;

Δὲν μοῦ λέγεις τί σοῦ κάνω,

Καὶ μ' αὐτὸ τὸ κυκρίκου τὸ δέξομαι εἰλεῖνδ,
Μὴ ξυπνᾶς ἀπὸ τί νύχτα, ἔ, κατάρτο πτανό;

Καὶ ὁ πατεῖνδς γυρίζει πρὸς τὸν Κύριο Τεμπέλη,
Καὶ τοῦ λέγει— τὸ καρδέλλι

Καὶ κοντὰ σ' αὐτὸ ἔρμιζω τὸ κριθάρι μας δὲν θγαίνει
Σαν ζεσταίνεις τὸ κρεβάτι.

Καὶ μὴ συγχωρεῖς, ἀφέντη! Ὅποιος κάθεται πεθαίνει.
Ἀπὸ τότε ὁ Τεμπέλης εἶχε ἄγρυπνο τὸ μάτι.

Ἐξυπνοῦσε κάθε μέρα μὲ τὸν πατεῖνδ μαζὶ,
Καὶ ἀρχισε μὲ τὴ δουλειὰ του καὶ τὸν κόπο του γὰ ζῆ!